

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z.s.

LANDEK PARK

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.

Areál Landek Parku-Hornické muzeum

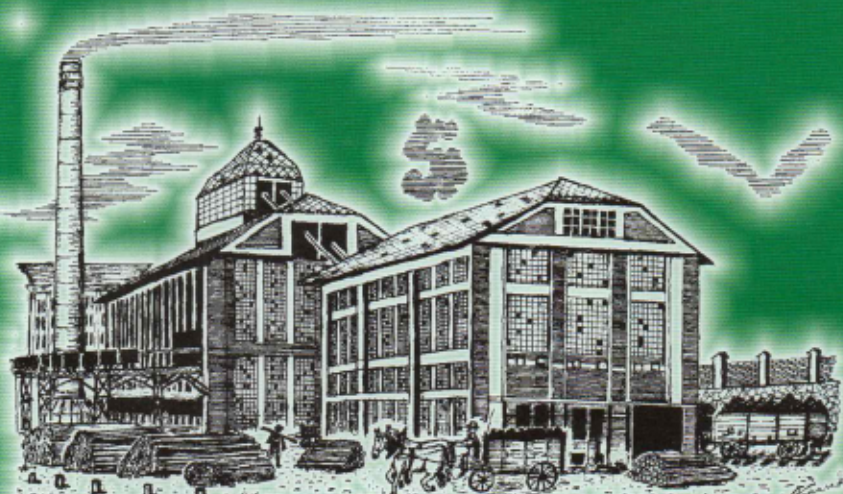
Pod Landekem č. 64, Petřkovice

725 29 OSTRAVA

HORNICKÝ ZPRAVODAJ

I. čtvrtletí 2020

DŮL KAROLÍNA

**Kombinát Ostravsko-karvinských dolů, trust Ostrava - sever
DŮL EDUARD URX, n. p, OSTRAVA (1956)**

Zdroj: archiv Petr Kubinský

Vydává : Klub přátel hornického muzea Ostrava, z.s.
Sídlo: Pod Landkem 64, 725 29 Ostrava – Petřkovice
Předseda: Jiří Kunčický
E-mail : kphmo@seznam.cz
Web: www.hornicky-klub.info
Tiskárna: PROPIS, Cihelní 2719/99, Ostrava
Vydáno: 350 kusů dne 1. března 2020, 46 stran
Redakční rada: Ing. Kateřina Polínková, Petr Kubinský,
Mgr. Josef Pintér, Karel Budín

Uzávěrka HZ II. čtvrtletí 2020 je v pátek 10. dubna 2020.

Příspěvky neprošly jazykovou úpravou. Za obsah odpovídá autor.

ÚVODNÍK

Hurá, máme tu konečně jaro!

Po mírné a velmi proměnlivé zimě konečně nastalo – JARO. Máme za sebou oslavy příchodu nového roku. Prý to má být rok magický a plný pozitivního překvapení, takže se máme na co těšit. Tímto Vám tedy přeji, aby rok 2020 byl pro Vás hlavně zdravý, šťastný, veselý a ať přijdou pozitivní změny pro Vás a Vaše rodiny.

V různých částech republiky právě proběhly masopusty, hornické plesy a další tradiční akce v tomto zimním období. Tento rok jsme stihli pouze VIII.

Haviřský bál Souboru lidových písní a tanců Hlubina, o kterém si můžete přečíst na straně 42. Jsme potěšeni, že hornické plesy nevymizely a že stále jsou tradičními akcemi v regionech s hornickou současností i minulostí.

Nový rok je také pro nás rokem změn a změny jsme zavedly také v Hornickém zpravodaji. Nově jsme přidali úvodník, na první straně najdete vždy fotografie jednotlivých dolů OKR a na poslední straně naleznete fotografie z důlních pracovišť a podzemí dolů. Humoru není nikdy dost a v každém čísle naleznete ŠVĚFL, které mi s radostí bude dodávat emeritní Slavné vysoké a neomylné prezidium Ota Krajník. Máme velmi rádi rozhovory, takže i krátký rozhovor se zajímavou osobností z hornického prostředí, si můžete přečíst na straně č. 41. Pro tuto rubriku jsme vybrali pana Radka Lukszu, který dlouhá léta pracuje jako redaktor měsíčníku Horník. Bohužel nás navždy opustil náš další významný člen KPHMO, z.s., Ing. Antonín Bárta, Ph.D. Vzpomínková slova si můžete přečíst na straně č. 8, které připravil jednatel klubu Karel Budín. Poslední změnou je přidaná rubrika Hornické tipy. Zde můžete najít tip na hornickou knížku, na hornický film, na hornické pivo a na hornické divadlo. V každém novém Hornickém zpravodaji můžete nalézt také zajímavé hornické tipy, pokud nějaký znáte, tak nám jej můžete zaslat do redakce. Budeme jediné rádi.

Zdvořile prosíme všechny čtenáře, zejména členy klubu, aby své příspěvky či tipy, názory, připomínky na Hornický zpravodaj zasílali předsedkyni redakční rady Ing. Kateřině Polínkové na email: k.polinkova@seznam.cz.

Uzávěrka pro další číslo je v pátek 10. dubna 2020.

Všem přejeme krásné jarní dny a též spousty hornického zdraví a štěstí, protože bez těchto dvou aspektů to v životě nejde.

Zdař Bůh!

Za redakci Hornického zpravodaje

Ing. Kateřina Polínková a Petr Kubinský

OBSAH HORNICKÉHO ZPRAVODAJE I. ČTVRTLETÍ 2020:

Životní jubilea	5
Úvodní slovo předsedy KPHMO, z.s.	6
Za Ing. Antonínem Bártou, Ph.D.	8
Zasedání výboru KPHMO, z.s.	10
Z činnosti poboček KPHMO, z.s.	11
Ukončení těžby černého uhlí v Německu, 2. část	20
Z historie revíru	
Generel OKR – vznik a význam, 2. část	24
Došlé články do redakce HZ za I. čtvrtletí 2020	
František Otásek – první ředitel OKD	29
Národní kulturní památka Důl Michal v Ostravě slaví jubileum 170 let	33
Mikulášská nadílka v Hornickém muzeu	38
Švéfl	39
Rozhovor	41
VIII. Havířský bál SLPT Hlubina	42
Hornické tipy	43
Plán besed v pobočkách KPHMO, z.s.	45

**Výbor KPHMO, z.s. srdečně blahopřeje členům,
kteří v I. čtvrtletí 2020 slaví významné životní jubileum.**

Ing. Miroslav Lenart	80 let
Lubomír Klok	80 let
Jiří Ságl	80 let
Ing. Josef Gavlas	75 let
Bohumír Holub	75 let
Ing. Štěpán Malysiak	75 let
Roman Konopka	70 let
Josef Vitásek	70 let
Ing. Stanislav Kuba	70 let
Marta Szostková	70 let
Petr Kubiczek	65 let
Ing. Jiří Klimčík	65 let

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY KPHMO, z.s.

Vážení členové Klubu přátel hornického muzea v Ostravě, z.s., přátelé a příznivci,

čas trochu popošel, a jelikož jsem neměl možnost **popřát všem v novém roce 2020 všechno nejlepší, činím tak tímto způsobem.**

Od našeho posledního setkání na klubové Barborce se udály nové věci. Zástupce našeho klubu byl pozván na oslavy 25. výročí založení Nadace Landek Ostrava. Taktéž se na pozvání zástupci klubu zúčastnili Skoku přes kůži ve Stonavě a Gwarek ve Skrzyszowie, pozvání partnerské polského spolku SITG Jas – Mos. S Ing. Heczkem jsme se zúčastnili odhalení památníku Slza ve Stonavě 20. 12. 2019 k připomenutí havárie na Dole ČSM v prosinci 2018 (viz obr. č. 1).

V dubnu 2020 bude pravidelné konzilium zástupců spolků SHHS v Rudolfově, kde se bude rozhodovat o udělení ceny Český Permon a to ve čtyřech kategoriích. V září pak již více krát zmiňované setkání hornických a hutnických měst a obcí v Žacléři, jak věřím za hojně účasti našich členů. V tomto roce nemáme v plánu žádné výjimečné akce. Samozřejmě pravidelné besedy ve všech třech pobočkách s tématy podle toho jak se bude dařit zajišťovat přednášející.

Určitě se předsedové poboček dohodnou, pokud byla zajímavá přednáška v jedné pobočce, využijí ochoty přednášejícího pro přednášku i u nich. Samozřejmě je možno si zajet na přednášku do jiné pobočky. K tomu je zapotřebí napsat, že přednášky v ostravské pobočce se od ledna letošního roku konají od 15 hod v Restauraci u Vlka v Ostravě – Svinově (viz obr. č. 2).

Vážení členové, jelikož přednášky nejsou uzavřená společnost, přiveďte na přednášky třeba rodinné příslušníky nebo své známe. Možná je naše činnost zaujme a stanou se členy klubu. O to víc mě mrzí, že nejpochetnější, Ostravská pobočka, si nezvolila své vedení a

Obr. č. 1 – Jiří Kunčický při své úvodní zdravici při první besedě v roce 2020 v nových prostorách Restaurace u Vlka v Ostravě – Svinově.

Foto: Ing. Kateřina Polínková (7. 1. 2020)

nechala veškerou agendu vedení pobočky na Romanovi Krzakovi. Nelze spoléhat na výbor klubu, který v podstatě v minimálním počtu členů tento klub vede.

Vážení členové klubu, zvu Vás na plenární schůzi, která se bude konat v úterý 5. 5. 2020 v již zmiňované Restauraci u Vlka od 15 hodin v Ostravě – Svinově na ulici Bílovecké č. 69/48 v budově, kde sídlí Městský obvod Ostravy – Svinova a v minulosti to byl Kulturní dům Dolu Jan Šverma.

V tomto roce není sice plenární schůze volební, je to ale možnost se sejit, pohovořit mezi sebou, dát návrhy ke změnám nebo zlepšení činnosti klubu a prodiskutovat případné problémy či nedostatky klubu, ale také se mezi sebou více poznat, nově si také zazpívat hornické karmíny. Někomu se zvolená lokalita může zdát jako „konec světa“, je zde dobrá dostupnost městskou hromadnou dopravou a jednoduchý příjezd z Rudné ulice autem. Před restaurací je velké parkoviště, kde své vozidlo můžete bezpečně zaparkovat. Restaurace je součástí radnice v Ostravě – Svinově. Je zde bohatý jídelní i nápojový lístek. Jste tedy srdečně zváni!

Zdař Bůh! Jiří Kunčický

Obr. č. 2 – Nové prostory pro besedy v Ostravě. Restaurace u Vlka v Ostravě – Svinově.

Foto: Ing. Jaroslav Kubánek (7. 1. 2020)

ZA ING. ANTONÍNEM BÁRTOU, PH.D.

Ing. Antonín Bárta, Ph.D. patřil mezi aktivní členy Klubu přátel hornického muzea v Ostravě, z.s.

Opustil naše řady, ale přesto si alespoň krátce připomeneme jeho životní dráhu. Po ukončeném studiu na Hornické průmyslové škole si rozšířil svou odbornost studiem na VŠB Ostrava – hlubinné dobývání ložisek. Řadu let svou odbornost rozvíjel na VVUÚ v Radvanicích. V závěru osmdesátých let minulého století přešel na Důl Vítězný únor v Ostravě – Přívoze. Zde pracoval v různých technickohospodářských funkcích. V této době si ještě rozšířil vzdělání doktorským studiem.

V závěru své pracovní činnosti předával své zkušenosti a znalosti na Odborném učilišti v Ostravě – Porubě. Pro svůj přístup k hornictví jeho kroky vedly do Klubu přátel hornického muzea v Ostravě, z.s., kde svými znalostmi a zkušenostmi pomáhal vytvořit obraz klubu k dnešním dnům.

Byl přátelský a kamarádský typ člověka, který nejen prací pomáhal propagovat KPHMO, z.s. Nesmíme zapomenout na jeho další oblíbenou oblast zájmu a to na hudbu. Rád se zapojil do různých hudebních těles, kde se mohl plně věnovat své zálibě a kamarádům, kteří sdíleli společnou cestu.

Bohužel nemoc, které podlehl si vyžádala svou daň a tak dne 25. prosince 2019 odešel kamarád, člen KPHMO, z.s. do hornického nebe.

Děkujeme za vykonanou práci a loučíme se s Tebou posledním

Zdař Bůh!

Karel Budín

Já půjdu tam,
kam všechna pokolení odešla.
A lesy budou stále v slunci snít
a vody držmat v lesku bílých hvězd.

J. Zeyer

S bolestí v srdci oznamujeme příbuzným, přátelům a známým,
že nás dne 25. prosince 2019 navždy opustil ve věku 73 let
naš milovaný manžel, tatínek, tchán, dědeček, bratr, švagr, strýc a bratranec,

pan

Antonín Bárta

S drahým zesnulým se rozloučíme
ve čtvrtek 2. ledna 2020 ve 14.00 hodin
v římskokatolickém kostele sv. Antonína Paduánského ve Vřesině.

Po obřadu bude uložen do rodinné hrobky.

manželka Marie
syn Petr s rodinou

ZASEDÁNÍ VÝBORU KPHMO, z.s.

Zasedání výboru KPHMO, z.s., proběhlo od prosince 2019 do února 2020 3x v těchto termínech: 3. 12. 2019 v Hornickém muzeu Lanek Parku (viz obr. č. 1), 27. 1. a 24. 2. 2020 v zasedací místnosti KD Petra Bezruče v Havířově.

Poslední zasedání ve starém roce bylo slavnostní. Sešli jsme se ve 12:00 hod v zasedací místnosti správní budovy (viz obr. č. 2) a od 14:30 hod probíhala klubová Barborka v kompresorovně v Hornickém muzeu Lanek Parku v Ostravě – Petřkovicích. Projednaly se uskutečněné akce za celý rok 2019, dále akce, které se uskuteční v následujícím období. Jednalo se o přípravách na zájezd do Žaclěře v rámci 24. setkání hornických a hutnických měst a obcí, které se bude konat v termínu 11. – 13. 9. 2019 a sním spojené ubytování a doprava pro naše členy klubu. Řešily se nové projekty pro rok 2020 a na závěr organizační záležitosti a různé. Předseda klubu všem rozdál stolní kalendáře od Sdružení hornických a hutnických spolků ČR (viz obr. č. 1).

V lednu a únoru 2020 se výbor klubu již sešel v tradičních prostorách v KD Petra Bezruče v Havířově a projednával uskutečněné akce za poslední dva měsíce, jednalo se, v jakém stavu jsou přípravy do Žaclěře, kolik je přihlášených členů klubu a že výše zálohy bude činit 1500 Kč. Předseda seznámil členy výboru s akcemi, které se uskuteční: 16. – 17. 4. 2020 Konzilium v Rudolfově ohledně cen Českého Permona, plenární schůze klubu – 5. 5. 2020 (nominace na klubové medaile), 7. 7. 2020 Pietní akt na dole Dukla jako připomenutí Dukelské havárie, dvě přeshraniční spolupráce našeho klubu s polským Klubem SITG Jas – Mos v květnu a září 2020 a též bylo představeno 6 projektů na tento rok.

Další zasedání výboru klubu se uskuteční v těchto termínech: 31. 3., 28. 4., 26. 5. a 30. 6. 2020 v KD Petra Bezruče v Havířově (koordinace s besedami).

Ing. Kateřina Polínková

Obr. č. 1 – Stolní kalendář Sdružení hornických a hutnických spolků ČR, foto: Ing. Kateřina Polínková (3. 12. 2019)

Obr. č. 2 – Společná fotografie členů výboru KPHMO, z.s. při zasedání dne 3. 12. v zasedací místnosti správní budovy v Hornickém muzeu Lanek Parku, foto: Ing. Kateřina Polínková.

ČINNOSTI POBOČEK KPHMO, z.s.

Setkání členů KPHMO, z.s. u příležitosti svátku sv. Barbory

Již tradiční setkání členů KPHMO, z.s. u příležitosti svátku sv. Barbory se uskutečnilo v úterý 3. 12. 2019 od 14:30 hod v budově kompresorovny v areálu Hornického muzea Lanek Parku v Ostravě – Petřkovicích. V kompresorovně se sešlo 100 účastníků z řad členů klubu a pozvaných hostů.

Při vstupu do sálu se jednotliví členové klubu zaregistrovali svým podpisem do prezenční listiny a získali poukázku na občerstvení (pivo a večeři), dále Hornický zpravodaj IV. čtvrtletí 2019 a hornický kalendář s názvem: „Těžní věže 2020“. V tomto kalendáři jsou perokresby Ing. Stanislava Vopaska, který byl zakladatelem a prvním ředitelem Hornického muzea v Ostravě a ředitelem Nadace LANDEK Ostrava. Tradičně tento kalendář vydává Nadace LANDEK Ostrava a letos vyšel již po dvaadvacáté!

Úvodního slova se zhostil předseda KPHMO, z.s., Jiří Kunčický. Všechny přítomné členy a hosty uvítal a vyzval je ke společnému focení (viz obr. č. 1). Jelikož panovalo krásné slunečné počasí, tak se po dlouhé době členové klubu vyfotografovali venku před jámovou budovou dolu Anselm (Eduard Urx). Pak zejména krojovaní členové a tři vlajkonoši šli společně krátký průvod ke kapličce sv. Barbory, kde jednatel Karel Budín (viz obr. č. 2) položil kytičku a poklonil se

před sochou sv. Barborky. Po té se všichni členové vrátili do sálu kompresorovny a oficiální část setkání odstartovala v 15:00 hod.

Obr. č. 1 – Společná fotografie členů klubu a hostů u příležitosti svátku sv. Babory před kompresorovnou v areálu Hornického muzea Landek Parku, foto: Ing. Kateřina Polínková (3. 12. 2019)

Mezi významnými hosty byl také ředitel Hornického muzea Landek Parku Ing. Lumír Plac, který pronesl svoji zdravici, seznámil všechny přítomné s novinkami a s proměnou areálu Landek Parku v následujícím roce, též uvedl, co se povedlo vybudovat v roce 2019. Velmi zdvořile přednesl přípitek s pozdravem „Zdař Bůh“, který se skládal z hornické vlajky, tedy z bylinkového likéru – fernet a mentolového likéru – zelený pepřmint. Tuto hornickou dobrotu pan ředitel všem zakoupil k oslavě svátku sv. Barbory.

Obr. č. 2 – Jednatel klubu Karel Budín položil kytičku a poklonil se před sochou sv. Barbory, foto: Ing. Kateřina Polínková (3. 12. 2019)

Předseda klubu Jiří Kunčický stručně vysvětlil, kdo byla světice sv. Barbora a proč se právě tento svátek slaví. Zejména zmínil, že je patronkou horníku, dělostřelců, ochránkyně při morových epidemiích a rizikových povolání. Sdělil, že rok 2019 byl pro klub významný tím, že došlo k změnám ve vedení, které stručně popsal v úvodní řeči v novém čísle Hornického zpravodaje. Kunčický uvedl,

**Obr. č. 3 –
Předání
klubových
medailí,
foto: Ing.
Kateřina
Polínková
(3. 12. 2019)**

že 24. setkání hornických a hutnických měst a obcí se bude konat v termínu 11. – 13. 9. 2020 v Žacléři, a že je již rezervováno ubytování pro 40 členů klubu. Novinkou pro rok 2020 bude také změna místa besed pro ostravskou pobočku. Besedy se budou konat jako vždy první úterý v měsíci od 15:00 hod nově v Restauraci u Vlka v Ostravě – Svinově. Dále se slova ujal jednatel KPHMO, z.s. Karel Budín, který předložil zprávu o hospodaření za rok 2019. Dalším bodem setkání bylo předání klubových medailí 30. výročí založení klubu u příležitosti svátku sv. Barbory členům KPHMO, z.s. Tyto medaile předávali předseda Jiří Kunčický, jednatel Karel Budín a předseda havířovské pobočky Ing. Eduard Hezcko. Mezi oceněnými byli: Ing. Petr Rojíček (bývalý předseda KPHMO, z.s.), Tibor Racko, Vladimír Vlček, Josef Stružka, Jindřich Borys a prof. Ing. Jan Schenk, CSc. (emeritní profesor v oboru geodézie a důlního měřičství na HGF VŠB-TUO, viz obr. č. 3).

Obr. č. 4 – Záušní mše za Ing. Miroslava Šmída v Katedrále Božského spasitele v Ostravě, foto: Ing. Kateřina Polínková (3. 12. 2019)

Hudebního vystoupení se zhostil pan Bohumír Holub, bývalý havíř z dolu Ostrava – závod Zárubek. Po oficiální části následovala volná zábava s občerstvením a s hudbou

Obr. č. 5 – Hudební vystoupení pana Bohumíra Holuba v kompresorovně v Landek Parku, foto: Ing. Kateřina Polínková (3. 12. 2019)

pana Holuba (viz obr. č. 5). Někteří členové a členky klubu si na známé ostravské a hornické písničky také zatančili. Na závěr předseda Jiří Kunčický všem popřál vše nejlepší do nového roku 2020, hlavně hornické štěstí, zdraví, pohodu a advent strávený v rodinném kruhu a se svými blízkými přáteli a s rodinou.

Setkání bylo ukončeno v 17:00 hod. Někteří členové klubu ještě pokračovali na zádušní mši za Ing. Miroslava Šmída, který nás navždy opustil dne 8. 10. 2019 ve věku nedožitých 92 let✂. Rekviem se konalo od 18:00 hod v katedrále Božského Spasitele v Ostravě (viz obr. č. 4) a zúčastnilo se jej 45 osob.

Zdař Bůh!✂

Ing. Kateřina Polínková

Činnost pobočky KPHMO, z.s. v Ostravě

Dne 7. 1. 2020 se uskutečnila první beseda klubu v Ostravě. Přednášku měla paní Mgr. Alena Zemanová z Oder na téma: "Zpřístupnění dvoupatrového důlního díla Flascharův důl pro veřejnost" (viz obr. č. 1). Paní Alena měla perfektně připravenou přednášku a zabývala se dolováním břidlice v Odrách od 80. let 19. století až po rok 1920. Hlavní osobnosti oderského břidlicového podnikání byl JUDr. Karel Flaschar, který vybudoval již zmiňované důlní dílo. Těžba byla ukončena v roce 1920 odchodem majitele do Rakouska. Důl se nachází v lokalitě Nový Svět u Oder, má dvě patra, která jsou propojena 18 metrovým větracím komínem. Nachází se zde bohaté vrásnění a odhalené čelo vrásky. V zimě je Flascharův důl významným zimovištěm netopýrů a vrápenců. Otevření dolu pro veřejnost se předpokládá v květnu 2020. Přednášející měla pro každého připravený letáček, kalendářík a břidlicové srdíčko nebo břidlicový podtácek (viz obr. č. 2).

Druhá beseda se uskutečnila 4. 2. 2020 na téma: „Vlastivědný spolek Rosicko – Oslavanska a muzeum na zámku v Oslavanech“, přednášejícím byla Ing. Kateřina Polínková, jelikož kvůli nemoci se nemohl zúčastnit Rostislav Šeruda, který měl vyprávět o svém 3D mapování OKR. Ještě než začala samotná beseda,

**Obr. č. 1 –
Beseda Mgr.
Aleny Zemanové
z Oder 7. 1. 2020,
foto: Ing.
Kateřina
Polínková**

**Obr. č. 2 – Turistické artefakty
od paní Mgr. Aleny Zemanové
z Oder – letáček, kalendářích,
břidlicové srdce a břidlicový
podtáček pro členy klubu na
besedě v Ostravě – Svinově,
foto: Ing. Kateřina Polínková**

všem zúčastněným
byly rozdány texty dvou
karmín, abychom si s panem
Bohumírem Holubem zazpívali:
„Již dozněl zvonku hlas“ a
„Kamarádi, dolu sfářejme“. Pan

Bohumír nás doprovázel na svoji kytaru. Po té dostala slovo Ing. Kateřina Polínková a během hodiny se snažila představit Vlastivědný spolek Rosicko – Oslavanska. Seznámila všechny přítomné s městem Oslavany a se zámek před rekonstrukcí a po rekonstrukci. Respektive rekonstrukce probíhá stále, jelikož se jedná o velmi rozsáhlý zámek, kdy v jeho jižním křídle se nachází v přízemí Hasičské muzeum a v prvním patře Muzeum hornictví a energetiky Rosicko – Oslavanska. Vše se snažila demonstrovat na připravených fotografiích a turistických artefaktech.

Obr. č. 3 – Zpívání hornických karmin na besedě dne 4. 2. 2020 v Ostravě – Svinově, foto: Ing. Kateřina Polínková

Další beseda se bude konat 3. 3. 2020 na téma: „Příprava a postup výroby klasických modelů dolu Antonín a Petr Bezruč“. Přednášejícím bude pan Petr Kubinský. Těšit se můžete opět na velmi vydařenou prezentaci.

Ing. Kateřina Polínková

ČINNOST POBOČKY KPHMO, z.s., HAVÍŘOV

Havířovská pobočka KPHMO, z.s., hodnotila činnost v roce 2019

Stalo se již tradicí, že u příležitosti oslav sv. Barbory, se členové havířovské pobočky každoročně počátkem prosince scházejí na hodnotícím výročním setkání. Nejinak tomu bylo v loňském roce 9. 12. 2019. Po hornické hymně předseda pobočky přivítal přítomné členy a hosty, kterými byly za KPHMO, z.s. předseda Jiří Kunčický, jednatel Karel Budín a za pobočku v Karvině Ing. Stanislav Kuba. S potěšením rovněž přivítal předsedu Wojciecha Chmielowiece a další dva členy vedení spřáteleného Klubu SITG Jas – Mos z polského Jastrzębia.

V předložené zprávě předseda pobočky zhodnotil aktivity, ve které převládala přednášková činnost, jak v prostorách KD Petra Bezruče (KDPB), kterých se zúčastnilo 403 členů a 130 hostů, tak ve Stálé hornické expozici (SHE) za účasti 142 členů a hostů. Témata byla velice různorodá a to nejen o hornictví. Místo přednášky v říjnu jsme připravili, a to nejen pro členy naší pobočky, exkurzi

ve výrobním závodě FERRIT, s.r.o. ve Starém Městě. Prohlídka pak byla doplněna přednáškou vedoucích pracovníků společnosti, na čele s generálním ředitelem Ing. Pavlem Mohelníkem, o výrobním programu a celosvětových aktivitách společnosti. O exkurzi byl zveřejněn podrobný článek ve čtvrtém čísle našeho HZ.

Velmi kladně byl hodnocen i společný zájezd v červnu do Bieszczad v Polsku, který jsme připravili společně, v rámci dlouhodobé spolupráce, s Klubem SITG Jas – Mos. Tato spolupráce bude pokračovat i v roce 2020, kdy recipročně pro polské přátele připravujeme zájezd na jižní Moravu. K dalším aktivitám našich členů patřila účast na setkáních hornických měst SR v Ľubietovej a ČR v Jihlavě. Pravidelnou každoroční akcí je vzpomínkový pietní akt k havárii na Dole Dukla v roce 1961, který organizujeme ve spolupráci s městem Havířov a kterého se zúčastnilo 32 členů KPHMO, z.s. a 34 hostů včetně 2 vdov po zahynulých hornících. Kladně byla hodnocena spolupráce s Městským kulturním střediskem, které nám poskytuje zázemí v KDPB pro práci výboru a přednáškovou činnost, a zejména s Městskou knihovnou, která ve spolupráci s námi provozuje Stálou hornickou expozici. Oběma organizacím bylo vysloveno poděkování.

**Obr. č. 1 – Poděkování
Jaroslavu Čihařovi za
dlouholetou práci pro klub,
foto: Josef Pintér (9. 12.
2019)**

K činnosti pobočky, která měla ke dni setkání 83 členů, patří neodmyslitelně práce výboru. Ten, v hodnoceném roce, pracoval v sedmi členech a každý z členů si zasloužil poděkování. Zvláště si to zaslouží Ing. Milan Šlachta za organizování přednášek a Ing. Jozef Lang za práci jednatele a pokladníka. K dlouhodobým oporám výboru patřil Jaroslav Čihař (viz obr. č. 1), který se staral o koordinaci činnosti mezi klubem a SHE. Po dobu jednoho roku vykonával i funkci předsedy pobočky a autorsky se podílel na řadě odborných i zábavných publikací s hornickými tématy. Protože se rozhodl ze zdravotních důvodů ke konci roku 2019 ukončit svou práci ve výboru, bylo mu za tuto dlouhodobou činnost pro KPHMO, z.s. poděkováno jeho nejvyššími představiteli (viz obr. č. 1). Z důvodu rezignace Jaroslava Čihaře pak byl členskou schůzí do výboru zvolen Petr Hýsek.

V závěru hodnotící zprávy pak předseda nastínil i úkoly pobočky v roce

2020. Kromě tradičních besed a přednášek je potřebné najít i další formy setkávání členů na společných akcích, které by mohly přilákat i další nové členy klubu. I v příštím roce budeme mít zájem o účast na setkání hornických měst Česka i Slovenska. Již dnes máme na květen potvrzenou exkurzi závodu Mölnlycke, která byla vybudována v areálu bývalého Dolu Dukla. Dlouhodobým úkolem je příprava, ve spolupráci s městem, pietního aktu k 60. výročí tragédie na Dole Dukla v roce 2021. Budeme i nadále prohlubovat spolupráci s Klubem SITG Jas – Mos z polského Jastrzębia.

V další části výročního setkání Ing. Josef Lang seznámil přítomné s hospodařením pobočky a s vývojem počtu členů pobočky. Konstatoval, že v průběhu roku jsme přijali 3 nové členy a 2 členům bylo ukončeno členství a jeden člen přešel do ostravské části klubu. Na něj navázal Ing. Milan Šlachta s problematikou zajištění přednáškové činnosti a vyzval členy k předkládání návrhů, o jaké témata, kromě těch hornických, by měli zájem. Předložil program přednášek na I. čtvrtletí 2020 a záměr přednášek pro II. čtvrtletí 2020.

Za hosty vystoupil předseda klubu Jiří Kunčický. Nejdříve zhodnotil současný stav a úkoly klubu pro rok 2020. Vyzdvihl záslužnou činnost našeho klubu při udržování hornických tradic, zejména v kontextu současné situace našeho revíru. V závěru svého vystoupení pak poděkoval za aktivní činnost naší pobočky. Obdobně vystoupil i jednatel KPHMO, z.s. Karel Budín.

Na závěr bylo všemi 59 přítomnými členy pobočky schváleno usnesení. Po oficiální části pak účastníci setkání pokračovali v neformálních a přátelských diskusích v prostorách restaurace Radost, kde se setkání konalo.

Ing. Eduard Heczko

Havířovská pobočka klubu měla výroční členskou chůzi

Hornickou hymnou byla v pondělí 9. 12. 2019 zahájena výroční členská schůze havířovské pobočky KPHMO, z.s. V Kulturním domě Radost v Havířově, přednesl předseda pobočky Ing. Eduard Heczko přehled o činnosti za loňský rok (viz obr. č. 1) a úkoly na I. čtvrtletí roku 2020. K hlavní náplni již tradičně patřily besedy konané jednou měsíčně mimo červenec a srpen, v Loutkovém sále Kulturního domu Petra Bezruče.

Pravidelná je také účast na pietním shromáždění u památníku důlního neštěstí na Dole Dukla v Dolní Suché. Členové pobočky se aktivně zapojují i do dalších akcí pořádaných klubem. Velké poděkování se dostalo Městské knihovně v Havířově a také Městskému kulturnímu středisku za podporu pobočky.

Zprávu o hospodaření za uplynulé období podal Josef Lang, který je i vzorným kronikářem pobočky. Z důvodu věku odstoupil z výboru Jaroslav Čihař.

Novým členem byl zvolen Petr Hýsek. Mezi hosty výroční schůze byl také předseda KPHMO, z.s. Jiří Kunčický. Havířovská pobočka má v současné době 83 členů s průměrným věkem přes 74 roků.

Mgr. Josef Pintér

Obr. č. 1 – Přivítání předsedou Ing. Eduardem Heczkm na členské schůzi v Havířově, foto: Mgr. Josef Pintér (9. 12. 2019)

Činnost pobočky KPHMO, z.s. v Karviné v roce 2019

30. ledna 2019: Tomáš Hejda, Sdružení karvinských zvoníků, Zvonařství od vzniku po současnost, přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát, účast 26 členů karvinské pobočky.

27. února 2019: Ing. Jan Volf, primátor města, Perspektivy rozvoje města Karviná, přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát, účast 28 členů karvinské pobočky.

10. dubna 2019: Mgr. Andrzej Bizoń, náměstek primátora, Školství, kultura a sport ve městě, Přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát, účast 30 členů karvinské pobočky.

24. dubna 2019: Petr Slezák, manažer prevence kriminality, Stav bezpečnosti a prevence ve městě Karviná, Přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát, účast 26 členů karvinské pobočky.

24. května 2019: Návštěva kostela ve Fryštátě s odborným výkladem o fryštátských zvonech, ukázka práce zvoníků, účast 32 členů karvinské pobočky a rodinných příslušníků.

29. června 2019: Návštěva sídla Městské policie Karviná s odborným výkladem a popisem pracoviště, účast 27 členů karvinské pobočky.

27. října 2019: Ing. Lukáš Rylko, koordinátor-metodik HZS MSK Karviná o činnosti hasičského záchranného sboru, účast 24 členů karvinské pobočky.

27. listopadu 2019: Návštěva HZS MSK Karviná s odborným výkladem a popisem technického vybavení.

12. prosince 2019: Klubová Barborka v restauraci Baron v Karviné-Fryštátě účast 33 členů karvinské pobočky a hostů.

Někteří členové pobočky jsou zároveň členy dvou kroužků krojovaných horníků a aktivně se zúčastňují mnoha dalších hornických akcí jako skoku přes kůži, dne horníků, pietních aktů apod.

Mimo výše uvedeného byla rovněž zajišťována dotační činnost u obce Stonava a kolektivního člena klubu firmy POL-ALPEX. Město Karviná poskytuje pobočce klubu prostory v Regionální knihovně včetně audiovizuální techniky.

V současnosti má pobočka 34 aktivních členů, besedy se konají každou poslední středu v měsíci v 15:30 hod v Regionální knihovně Karviná-Fryštát.

Ing. Stanislav Kuba

UKONČENÍ TĚŽBY ČERNÉHO UHLÍ V NĚMECKU

Druhá část článku – dle ostravské besedy ze dne 3. 9. 2019 v kinosále kavárny

Maryčka v Dolní oblasti Vítkovic v Ostravě

Organizační struktury v černouhelném hornictví Německa, významné události a formy subvencování těžby

1951 – založení **Evropského společenství uhlí a ocele** předchůdce Evropské unie. Sjednocení cen uhlí a ocele, odbourání cel na tyto produkty v členských zemích Německo, Francie, Belgie, Holandsko, Lucembursko a Itálie.

1951 – zákon o spolurozhodování. Zastoupení horníků a techniků v podnikových radách.

Od jara **1958** – pokles odbytu černého uhlí v důsledku dovozu levnějšího uhlí, snížení ceny nafty, na železnici přechod z páry na naftu.

Září 1959 – pochod 60 000 horníků do Bonnu, kde se dožadovali zachování pracovních míst a těžby. Na haldách leželo 17 mil t, v důsledku toho 6 mil volných směn.

27. 11. 1968 – založení akciové společnosti **Ruhrkohle AG**. Podle zákona o přizpůsobení uhlí (Kohlenanpassungsgesetz) se do této společnosti začlenilo nejdříve 16, později dalších 10 z tehdejších 29 uhelných společností. Cílem zákona byla koordinace těžby a odbytu černého uhlí vytvářením optimálních velikostí

podniků a tím přivodit zlepšování jejich hospodářské struktury při zachování sociálního standardu. Důležitou roli při tom sehrály i odbory, kterým se podařilo v novém podniku zakotvit jako základní právo **princip sociální snášenlivosti**. Vůdčí myšlenkou bylo, že nikdo z horníků nesmí být v důsledku racionalizačních opatření ponechaný „ve štychu“. Tato zásada byla a je dodržovaná stále. Postupné **rozšiřování** podnikatelských aktivit společnosti Ruhrkohle o elektrárny, chemické podniky, nemovitosti, vzdělávání. Následovalo spojování dolů ve větší celky, pokračování uzavírání nejvíce ztrátových dolů. **Ze 173 dolů v roce 1957 jich zůstalo v provozu v roce 1968 jen 72.** Ne všechny doly zanikly uzavřením, některé v důsledku sloučení. Počet zaměstnanců při těžbě černého uhlí se snížil v tomto období z 604 000 na 274 000.

Hutní smlouva (Hüttenvertrag) uzavřená v r. 1968 a prodloužená v roce 1985 garantovala šachtám odběr uhlí pro koksování pro německý hutní průmysl do r. 2000. Rozdíl mezi cenou uhlí na světových trzích a cenou domácího uhlí byl doplácený ze dvou třetin spolkovou vládou a jednou třetinou zemskými vládami Sársko a Severního Porýní Vestfálska. V roce 1989 byla cena importovaného černého uhlí 95 DM/t, cena domácího 260 DM/t. Dotace v tomto roce činila 4,1 mld. DM. **Za léta 1989 až 1997 činila dotace 14,55 mld. EUR.**

1974 – Smlouva století (Jahrhundertvertrag) elektrárny musely přednostně odebírat uhlí z německých dolů.

1974 – 1995 zavedený Kohlenpfennig, odběratelům stanovená přírážka na cenu elektrického proudu 8,25 %, přínos 2,7 mld. EUR pro subvencování těžby.

1990 – zvýšení počtu volných směn z 8 na 13 (volné směny + dovolená celkem 50 dní volna).

V letech **1993 – 2007 první fáze** zkracování pracovní doby zaváděním volných směn. Zřeknutí se zvyšování platů. **V letech 1994 – 95 souhlas se snížením platů o 6%.**

14. 2. 1997 – „Band der Solidarität“ – lidský řetězec 220 000 obyvatel dlouhý 93 km z Neukirchen-Vluyn am Niederrhein do Lünen za zachování těžby černého uhlí do 2005 a dále.

13. 3. 1997 – s vládou dohodnutý kompromis o snížení těžby z 50 na 30 mil t do r. 2005.

1997 – snížení dotací na polovinu, změna názvu z Ruhrkohle na RAG. Podle 20. Výroční zprávy spolkové vlády o subvencování bylo na dotacích těžby v letech 1997 až 2006 vyplaceno 29,9 mld. EUR.

1998 – Vznik dceřiné společnosti **RAG DeutscheSteinkohle**. K Ruhrkohlebergbau připojení Saarbergwerke a PreussagAntrazitIbbenbüren. Rozdělení na **dvě divize: černá** (ztrátová) provádějící těžbu černého uhlí a **bílá** (zisková), která provozovala chemické továrny, elektrárny a starala se o nemovitosti.

1998 – zavedením dlouhodobého konta pracovní doby na 12 měsíců.

2007 – rámcové ujednání mezi spolkovou vládou a zemskými vládami Severního Porýní Vestfálska a Sárska o sociálně únosném skončení těžby černého uhlí. Zákon o dokončení financování dotované těžby černého uhlí. **Vznik Nadace. „Revisionskalusel 2012“ umožňovala přezkoumání a změnu rozhodnutí o skončení dotované těžby černého uhlí v roce 2012.** K tomu však nedošlo a v roce 2011 bylo učiněno definitivní rozhodnutí o skončení subvencované těžby černého uhlí v roce 2018.

Zákon ze dne 20. 12. 2007 o financování ukončení dotované těžby černého uhlí v r. 2018. Financování odbytu černého uhlí elektrárnám, hutním podnikům a nákladů na uzavírání dolů poskytnuté Spolkovým úřadem pro hospodářství a kontrolu vývozu ze státního rozpočtu.

2007 – vznik Nadace RAG.

Účelem Nadace bylo zvládnout s podnikatelskou zodpovědností proces sociálně únosného ukončení subvencované těžby černého uhlí do konce roku 2018. K tomu patří dále také podpora při odstraňování tzv. věčných zátěží (Ewigkeitslasten) a zábraně následných škod po hornictví. Dále je účelem Nadace podporovat ve spolkových zemích, kde probíhala těžba černého uhlí vzdělávání, vědu a kulturu, Hornické muzeum v Bochumi, Technickou vysokou školu George Agricolu v Bochumi a hornické pěvecké chóry a orchestry. Na r. 2019 bylo pro tyto účely plánováno 30 mil EUR. V minulých letech investovala Nadace také 30 mil EUR do Hornického muzea v Bochumi.

2007 až 2011 – druhá fáze tarifní a politické podpory přizpůsobení se odbytové situaci ve znamení zajištění dostatečného počtu kvalifikovaných pracovníků. Od roku 2002 snížení platu na vánoce o 500 EUR.

Červen 2012 – předčasné ukončení těžby v Sársku v důsledku důlních otřesů. Přesun 1350 horníků na důl Prosper Haniel a 750 na důl Ibbenbüren.

2014 – předložení optimalizovaných konceptů na čerpání důlních vod po v roce 2018 s důrazem na neohrožení z zdrojů pitné vody a zlepšení kvality čerpaných důlních vod.

2018 – skončení těžby černého uhlí. 17. srpna na dole Ibbenbüren, 4. prosince na dole Prosper Haniel. Zahájení výklizu strojů a materiálu.

2019 – výkliz, renovace a prodej zařízení. Stavby hrází v dole. Zaplňování jámových stvolů, úpravy povrchových areálů. Práce na přípravě změny konceptu čerpání důlních vod.

2. pololetí 2022 – je plánováno 470 zaměstnanců, kteří budou zaměstnáni na čerpání vod, odstraňování ekologických zátěží po koksovárnách, řešení důlních škod, při správě nemovitostí a v Centrálním kontrolním a řídicím centru na dole Pluto v Herne.

Důležitým kritériem v průběhu celého procesu útlumu těžby černého uhlí trvajícího od roku 1957 do 2018 bylo, že žádný horník nesmí být ponechaný tzv. ve štychu, což znamenalo, že ti co dosáhli věku 50 let a měli odpracovaných 25 let v hornictví, pak skončili a dostávali přizpůsobovací příspěvek do doby nároku na řádný důchod. Ti, co ještě této hranice nedosáhli, měli zajištěnou rekvalifikaci, případně zaměstnání v jiných odvětvích, ale za podmínky flexibility tzn., že v případě potřeby budou přemístěni na jiné pracoviště nebo důl. Např. v roce 2012 přešlo ze Sárska 2 100 horníků na doly Prosper Haniel a Ibbenbüren.

Použitá literatura:

Statistik der Kohlenwirtschaft e. V.: <https://kohlenstatistik.de/>

RAG – Aktiengesellschaft: www.rag.de

GVSt/GesamtverbandSteinkohlee.V: www.gvst.de

Startseite – RAG Grubenwasser: www.bergbau-unser-erbe.de

Hüttenvertrag – Wirtschaftslexikon:

<http://www.wirtschaftslexikon24.com/d/h%C3%BCttenvertrag/h%C3%BCttenvertrag.htm>

RAG-Stiftung_GB_2018.pdf: https://www.rag-stiftung.de/fileadmin/user_upload/Publikationen/RAG-Stiftung_GB_2018.pdf

Z HISTORIE REVÍRU

GENEREL OKR – VZNIK A VÝZNAM

Část 2 - Skupinové doly

V minulé části jsme se seznámili se vznikem Generelu OKR, co mu předcházelo a další všeobecné informace. V dnešní části se začneme seznamovat s jednotlivými skupinovými doly, tak, že si nejprve vše shrneme a v dalších částech si každý skupinový důl jednotlivě rozebereme.

Generel OKR lze z hlediska záměrů a cílů definovat jako prognózní studii, která má za účel objasnit možnosti vývoje těžeb do hloubky cca -1 400 m (1 730 m) a dosahem do roku 2050. Základním úkolem Generelu bylo stanovení dlouhodobého programu reprodukce zásob, jejich reálné vytěžitelnosti, zajištění požadované těžby (hlavně UVPK – uhlí vhodné pro koksování) při optimálním zatížení důlních polí s ohledem na bezpečnost práce, tempa odrubávání zásob a životnosti jednotlivých oblastí revíru.

Se stoupající hloubkou dobývání rostly jak investiční, tak i provozní náklady (kritické hloubky, vysoké teploty, zvýšené tlaky). Doly v karvinské části revíru měly postupně přejít k dobývání ostravského souvrství. Aby se v maximální míře eliminoval vliv těchto negativních činitelů, bylo nutno snížit investiční náročnost a provozní nákladovost. Za dané investiční prostředky bylo nutno dosáhnout maximální těžby a koncentraci důlních prací. Situaci mohla vyřešit výstavba velkokapacitních dolů. V našem případě byla dána velikost větrných oblastí, tudíž mělo jít o doly skupinové.

Již od 50. let minulého století docházelo ve všech revírech k vytváření větších dolů. V OKR se přecházelo z malých do středních hloubek a byly slučovány dobývací prostory např. Důl ČSA a Důl 1. Máj v karvinské části revíru a Důl Vítězný únor, Hlubina a Ostrava v ostravské části revíru. Nové doly, budované v jižní části revíru měly již značně větší přidělený dobývací prostor. Důl Paskov 19 Km², Důl Staříč 40,37 Km². V karvinské části revíru nový Důl ČSM 22,17 Km² (viz obr. č. 1).

V tehdejším zahraničí měly nově budované a rekonstruované doly následující kapacity:

- SSSR (Svaz sovětských socialistických republik) v Donbasu 10 000 t/den⁻¹, v Kuzbasu cca 20 000 t/den⁻¹
- PLR (Polská lidová republika) Horní Slezsko 20 000 – 30 000 t/den⁻¹
- NSR (Německá spolková republika) ze 100 dolů se koncentrovalo na 20 – 25 dolů 10 000 t/den⁻¹

Zvyšování kapacit muselo nutně znamenat i vyšší kapacity ve vertikální dopravě, horizontální dopravě, ve větrání, úpravě uhlí atd. Dále bylo nutno respektovat jak obecná specifika, tak i specifika OKR a to:

- nově vytvořený dobývací prostor musel mít dostatek vytěžitelných zásob uhlí, aby pokryl těžbu nutnou pro docílení požadovaného ekonomického efektu
- musel respektovat geologicko-technické podmínky a vytvořit celek nejlépe s přirozenými hranicemi
- zvýšit maximálně efektivní plochu, snížit množství vázaných zásob, přiřadit okrajová důlní pole
- respektovat rozdílnou patrovou výšku jednotlivých slučovaných dolů a počítat s vytvořením společného patra, jakmile to bude možné
- dobývací prostor spíše rozšiřovat o okrajová pole než postupovat do hloubky
- přednost měly mít lokality s koksovatelným uhlím
- maximálně ekonomicky využívat již vybudovaných důlních i povrchových kapacit
- při tvoření velkých celků mít na zřeteli prozkoumavost dílčích dobývacích prostorů. Za dosažitelnou hloubku považovat -1 400 m
- podporovat i investice přímo nesouvisející s výrobou a výrobu podporující

Vzhledem k omezeným možnostem finančním i kapacitním, byla při rozhodování o rozvoji jednotlivých dolů stanovena kritéria. Přednostně se měly rozvíjet doly dobývající sloje karvinského souvrství, které byly ekonomicky výhodnější. Jak bylo výše zmíněno, přednost měl také rozvoj do šířky, nežli do hloubky. Z hlediska struktury těžeb mělo přednost uhlí koksové a žírné, před energetickým. Dobývací prostory a průzkumná pole, které mohly být napojeny na stávající lokality, měly taktéž přednost. Podle charakteristických znaků bylo možno vytvořit skupinové doly ve třech oblastech:

1) Karvinská oblast – ostravsko-karvinský hřbet od orlovské vrásky na východ včetně dolu Fučík

Je tvořena dvěma samostatnými tektonickými celky:

- Petřvaldskou dílčí pánví
- Karvinskou dílčí pánví

Petřvaldská dílčí pánev byla zařazena ke karvinské oblasti proto, že se do hloubky ve směru západ – východ redukovala po hranici Orlovské vrásky, která upadá pod úklonem 25 – 30° k západu. Karvinská dílčí pánev se pod tímto úhlem k západu rozšiřuje. V Petřvaldské dílčí pánvi dobýval Důl Julius Fučík. Vytěžit měl zásoby po úroveň -660 m v 10. pětiletém plánu (1996 – 2000) a tím dobývání ukončit. Zásoby pod úrovní -660 m byly považovány za průzkumné pole.

Karvinská oblast má rozlohu 196,2 Km² včetně produktivních průzkumných polí (46,80 Km²). Pánev je tektonicky rozčleněna systémem poruch do kerného systému, kterého se mělo využít při přerozdělování důlních prostorů. Nejníže je položen pruh mezi Dětmárovičským zlomem a jižní větví doubravského zlomu a v něm kra mezi Stonavskou a Albrechtickou poruchou (sloj č. 504 je pod -1 400 m). Dobývání se mělo z ekonomických důvodů soustředit na sloje karvinského souvrství a to v tehdejších dobývacích prostorech, tak i v nových průzkumných polích (Dětmárovice, Petrovice, Fryštát). S postupem dobývání do hloubky mělo docházet k rozšiřování produktivní karbonské plochy na úbočí Bludovické a Dětmárovičské vymýtiny. Další zásoby bylo možno získat po odvodnění detritu a vyřešením těžby ohradníků.

Při respektování výše uvedených zásad s důrazem na využití těžebních a větrných kapacit a nejvýhodnější využití zásob z hlediska geologických poměrů bylo provedeno přerozdělení dobývacích prostorů a z devíti důlních podniků byly vytvořeny tři skupinové doly:

- Skupinový důl Karviná – východ (*Důl I. Máj včetně pole Darkov, Důl 9. květen, Důl ČSM*)
- Skupinový důl Karviná – západ (*Důl Antonín Zápotocký, Důl Dukla, Důl President Gottwald, Důl Julius Fučík*)
- Skupinový důl Karviná – sever (*Důl ČSA, Důl Doubrava*)

1) Ostravská oblast – ostravsko-karvinský hřbet od orlovské vrásky na západ

Ostravská oblast má rozlohu 189,54 Km², z toho průzkumné pole 71 Km². Charakteristickým rysem oblasti je ubývání efektivní karbonské plochy směrem do hloubky. Na úrovni -1 400 m je mimo produktivní plochu téměř polovina plochy dobývacího prostoru. Předpokládal se rozšiřování západní části Michálkovické poruchy, proto rozvoj mohl být pouze jižním směrem pod Bludovický výmol. Ostravská oblast má také velmi komplikovanou tektoniku a nepravidelnost uložení v rámci jedné kry. Geologický průzkum pod -1000 m byl ovšem nedostatečný a průzkumné pole Věrnovice se v základním poznatku

jevilo jako neperspektivní. Dobývání bylo ztěžováno malou mocností slojí, složitou tektonikou, velkými přídatnými tlaky, v některých částech průtržemi uhlí a plynů a taktéž velkou hloubkovou dekoncentrací důlních prací. Přitoky vod v oblasti nebyly velké, ale dalo se předpokládat, že se zvýší při postupu dobývání v blízkosti výmolů Bludovického a Zábřežského. Kvalita uhlí ovšem byla velmi vysoká.

Z tehdejších pěti důlních podniků měl postupně vzniknout jediný:

- Skupinový důl Ostrava (*Důl Vítězný únor, Důl Rudý říjen, Důl Jan Šverma, Důl Hlubina, Důl Ostrava*)

2) Jižní oblast – oblast mezi Bludovickým výmolem a předpokládaným Beskydským zlomem

Jižní oblast má rozlohu 1 237,56 Km², z toho přidělené dobývací prostory Paskov, Staříč, Frenštát 156,03 Km², průzkumná pole 374,10 Km², prognózní plochy 441,20 Km² a neproduktivní plochy 266,23 Km². Efektivní plocha se mění s hloubkou dobývání a souvisí s prozkoumaností jednotlivých polí, kdy nejlépe prozkoumána byla pole Paskov a Staříč. Oproti klasické části OKR je produktivní karbon značně redukován a základem pro těžbu měly být sedlové sloje v Podbeskydské oblasti, Hrušovské a Petřkovické sloje v oblasti Příborsko – Tešínského hřbetu v uložení takřka horizontálním s malými výjimkami u tektonických struktur. Všechny doly měly dobývat v pásmu velkých hloubek s velkými přídatnými tlaky, náchylnostmi k horským otřesům a průtržím uhlí a plynů.

V oblasti působily dva důlní podniky, které měly zůstat zachovány s přiměřeným rozšířením:

- Skupinový důl Paskov (*rozšíření o pole Václavovice a Paskov – západ*)
- Skupinový důl Staříč (*rozšíření o část pole Paskov – sever a Fryčovice*)

Nově měly vzniknout dva skupinové doly:

- Skupinový důl Frenštát
- Skupinový důl Příbor – východ

Náročným úkolem měla být koordinace dobývacích prací na jednotlivých lokalitách tak, aby se snižovala vertikální dekoncentrace a tím také došlo v plánovaných termínech ke sloučení jednotlivých lokalit ve velké celky. Problémem bylo např. i rozdílný rozchod kolejí na jednotlivých lokalitách.

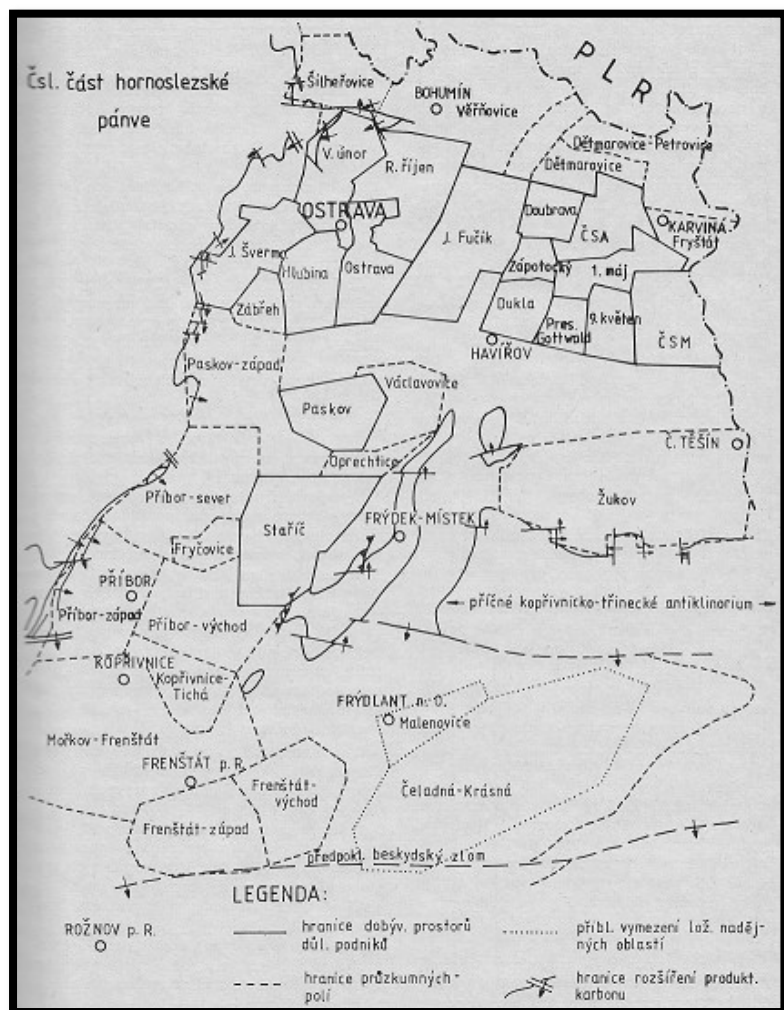
Použitá literatura:

Dům techniky ČSVTS Ostrava, kolektiv autorů: Hornická Ostrava 84, ČSSR – Paskov, 3. – 5. 4. 1984

- Ing. Rudolf Otava, CSc.: Problémy OKR a jeho úkoly do roku 2000
- Ing. Jaroslav Novotný: Problematika skupinových dolů v OKR, situace kolem roku 2000

Pokračování v příštím čísle HZ - Skupinový důl Karviná – východ.

Petr Kubinský

Obr. č. 1 – Československá část hornoslezské pánve

DOŠLÉ ČLÁNKY DO REDAKCE HZ ZA I. ČTVRTLETÍ 2020

František Otásek – první ředitel OKD

Hornický zpravodaj věnuje pravidelně zaslouženou pozornost osobnostem, které se výrazným způsobem zapsaly do dějin Ostravského-karvinského hornictví. Jednou z takovýchto osobností je nepochybně i Dr. mont. Ing. František OTÁSEK, DrSc., první ředitel OKD.

Narodil se 4. června 1894 v Křimicích u Plzně. Středoškolská studia ukončil maturitou na 2. české státní reálce v Plzni. Od školního roku 1914/1915 studoval na Vysoké škole báňské v Příbrami obor hornictví. V době od 1. října 1916 do 30. prosince 1918 vykonával vojenskou službu. Po skončení války dokončil osmímestrové studium na Vysoké škole báňské v Příbrami a po složení druhé státní zkoušky 21. června 1921 získal titul inženýr.

9. července 1921 nastoupil u Vítkovických kamenouhelných dolů na dole Anselm v Petřkovicích jako provozní inženýr a v této funkci zůstal až do 22. března 1936. Zde se věnoval nejen studiu geologických poměrů, ale i studiu celého složitého provozu (zejména hloubení jam, otvirkových a přípravných prací, rubání, dopravy a větrání, jakož i podnikové bezpečnosti). Kromě služebních povinností se významně věnoval i veřejné činnosti. V pěti hornických obcích založil sokolské jednoty a v petřkovicke jednotě byl od roku 1923 do roku 1938 starostou. V roce 1929 uskutečnil studijní cestu do Severního Porýní – Vestfálska a v roce 1930 do Polska (rybnický a katovický revír). Výsledků těchto studijních cest použil k vypracování hospodářského plánu na otevření nového VI. patra na dole Anselm. Vítkovické těžírstvo práci uznalo a autor za ni obdržel zvláštní peněžitou odměnu. Výsledky programové práce byly postupně realizovány. Jeho zájem o život v obci, kde pracoval, byl opravdový, proto byl v letech 1931 – 1938 starostou Petřkovic. Za jeho působení byla v obci postavena radnice, starobinec, obytný dům pro obecní zaměstnance, dále byla vybudována cesta a chodníky, byl rozšířen vodovod a kanalizace. V letech 1936 – 1938 byl předsedou starostenského sboru okresu Hlučín.

Na konci předválečného období (23. března 1936 – 9. října 1938) byla mu přidělena funkce zástupce závodního na dole Oskar v Petřkovicích.

Po obsazení Hlučínska Německem byl přeložen na ředitelství Vítkovických kamenouhelných dolů na strojní oddělení, kde působil od 10. října 1938 do 20. března 1943 jako provozní inženýr. Od 21. března 1943 až do 1. května 1945 pak pracoval na dole Louis ve Vítkovicích jako provozní inženýr při hloubení nové jámy.

Rok 1945 přinesl v jeho profesním životě zásadní změny. Ihned po osvobození vstoupil do KSČ a odborové organizace. Byl tak mezi prvními vyššími techniky, kteří učinili toto politické rozhodnutí. Spolu s dalšími báňskými inženýry uveřejnil

v Nové svobodě svolání k báňským inženýrům a technikům, aby nastoupili jednotnou frontu společně s horníky. **Od 2. do 9. května 1945 byl opět závodním na dole** na obou dolech bylo opraveno tak, že provoz na obou dolech mohl být zahájen již počátkem července 1945. **Dne 9. května 1945 jej Národní výbor v Ostravě jmenoval ředitelem (vrchní ředitel) dolů Vítkovického horního a hutního těžířstva (v této funkci byl do 10. dubna 1946).** Současně jej ministr průmyslu jmenoval do pětičlenné národní správy Vítkovických železáren. Úsilí národní správy směřovalo k brzkému odstranění škod způsobených válkou a zahájení normálního provozu. Toho bylo dosaženo koncem roku 1945. Ve funkci ředitele vítkovických dolů organizoval ve spolupráci s krajským vedením KSČ a ROH a techniků a dělníků provoz na sedmi dolech. Již koncem roku 1945 dosáhla na těchto dolech denní plánovaná těžba 7 000 tun.

Významný byl jeho podíl na změně řízení Ostravsko – karvinských dolů. Na krajské konferenci závodních rad ostravsko-karvinského revíru konané dne 3. června 1945, byl projednán návrh na změnu řízení OKR. Konference přijala jednomyslně usnesení, kterým byla Ředitelská konference přeměněna v Ústřední řízení ostravsko-karvinského kamenouhelného revíru, v jehož čele stál Sbor **Oskar v Petřkovicích**. Po osvobození jej pověřilo velitelství Rudé armády v Ostravě (Ing. Kozlov), aby převzal oba válkou poškozené doly v Petřkovicích, které znal z předválečného působení, do státní správy, a postaral se o odstranění válečných škod a zahájení provozu. Vlečkový most a státní silnice byli brzy opraveny, rovněž poškozená lanovka byla opravena, provozní budovy, těžební zařízení

plnomocníků (jednotlivých důlních společností) a delegátů (jejich podnikových rad). **František Otásek byl jmenován za VKD plnomocníkem. Ústředního řízení** (12 členného – 6 plnomocníků národních správ a 6 zástupců podnikových rad) **a poté jeho předsedou.** Toto přispělo ke konsolidaci poměrů v OKR. Pod jeho vedením, připravilo Ústřední řízení sloučení dolů, koksoven, elektráren a statků pod jedno vedení.

Sbor plnomocníků a delegátů při Ústředním řízení ostravsko-karvinského kamenouhelného revíru se sešel na své poslední schůzi dne 10. dubna 1946, Úřad vládního zmocněnce v Moravské Ostravě zanikl k 30. dubnu 1946. V této době byl již v činnosti nový národní podnik O s t r a v s k o – k a r v i n s k é k a m e n o u h e l n é d o l y, zřízený vyhláškou ministerstva průmyslu ze 7. března 1946 se zpětnou platností k 1. lednu 1946. Ředitelem národního podniku byl jmenován inženýr František Otásek, působící dosud jako předseda sboru i vládní zmocněnec (od 1. ledna 1945).

Od 11. dubna 1946 – do 9. ledna 1949 byl podnikovým ředitelem n. p. Ostravsko – karvinské kamenouhelné doly. Za jeho vedení byl vypracován organizační řád tohoto národního podniku a podnik byl rozdělen na šest provozních ředitelství. Pod jeho vedením byl rovněž vypracován dvouletý plán výroby pro doly. Podařilo se stejnoměrně zvyšovat plánovanou těžbu uhlí, za což

se mu dostalo uznání předsedy vlády (dopis předsedy vlády z 13. 11. 1947 – poděkování za zprávu, že 11. 11. 1947 dosáhli v dolech OKR denní těžby 48 120 tun, což jest dosud nejvyšší těžba od osvobození). V roce 1948 revír splnil předčasně dvouletý plán těžby. V roce 1946 vypracoval F. Otásek výhledový plán a zveřejnil jej pod názvem „Význam Ostravsko – karvinských kamenouhelných dolů“. Ten se stal na několik let základem pro rozvoj revíru. Když byl v roce 1946 vyhlášen dvouletý plán a báňským inženýrům byl v tomto plánu kromě jiných úkolů uložen výzkum výbuchu směsí methanu a uhelného prachu se vzduchem, rozhodl se F. Otásek věnovat veškerý svůj volný čas rozřešení tohoto problému za účelem zvýšení bezpečnosti svěřených dolů. Tento aktuální problém dvouletého, ale i pětiletého plánu, úspěšně dokončil v roce 1952.

Generální ředitel n. p. Československé doly (Ing. Svatopluk Rada) přijal jeho rezignaci (ze dne 31. 10. 1948) na funkci podnikového ředitele s tím, že zůstává až na další ve funkci poradce.

I po odchodu z funkce podnikového ředitele pracoval na ředitelství podniku. Od 10. ledna 1949 – do 25. února 1951 byl přednostou odboru pro bezpečnost dolů ve skupině báňské, provozním odboru, od 26. února 1951 – do 14. října 1951 přednostou oddělení bezpečnosti dolů ve výrobním odboru a od 15. října 1951 – do 27. ledna 1952 (Kombinát – od 1. ledna 1952) byl vedoucím oddělení důlní bezpečnosti v technickém odboru. Služební poměr s OKD rozvázal dnem 27. ledna 1952.

Ministr paliv a energetiky jej jmenoval hlavním inženýrem nově zřízeného Vědeckovýzkumného uhelného ústavu v Ostravě – Radvanicích, kam nastoupil 28. ledna 1952.

Tato funkce mu však nedovolovala plnou výzkumnou činnost, proto se jí v roce 1954 vzdal a od té doby vedl odbor báňského výzkumu. Tam se jako vedoucí výzkumu zúčastnil organizace toho výzkumu a sám se věnoval výzkumné práci jako vědecký pracovník I. stupně a řešil samostatně vědecké úkoly. Ve VVUÚ měl příležitost spojit dlouholeté zkušenosti provozního inženýra a teoretické znalosti s výsledky experimentální činnosti.

Na základě dlouholeté provozní praxe, teoretických znalostí a výsledků vědeckovýzkumné práce zpracoval v roce 1952 a v říjnu 1952 obhájil doktorskou disertační práci „O výbuchu směsí metanu a uhelného prachu se vzduchem“, za kterou mu Vysoká škola báňská v Ostravě udělila – jako poslednímu – titul „doktor montánních věd.“ Práce byla výsledkem nejen jeho teoretického a praktického bádání za posledních pět let, ale také výsledkem třicetileté praxe a získaných zkušeností v oboru bezpečnosti dolů. Tím byla zahájena jeho vědecká a výzkumná činnost v oboru výzkumu výbušnosti směsí důlních plynů a uhelného prachu se vzduchem, které se věnoval po celou další dobu svého působení ve VVUÚ.

Za dobu svého působení ve VVUÚ vypracoval sám, ev. ve spolupráci s dalšími pracovníky celkem 14 výzkumných zpráv.

Kromě vědecké a výzkumné činnosti v tomto oboru se zúčastnil také řešení výzkumných úkolů a problémů v jiných odděleních VVUÚ, kde svými návrhy a radami, zkušenostmi a novými myšlenkami přispěl k vyřešení a ke zdokonalení potřebných zařízení pro provoz dolů v revíru. Ta byla dodatečně přihlášena jako vynález a byly na ně uděleny československé patenty (jde celkem o jeho spolupráci na 14 patentech).

Od roku 1949 se zapojil do zlepšovatelského hnutí a sám nebo ve spolupráci s dalšími pracovníky předložil 8 zlepšovacích návrhů.

Jeho odborná činnost byla soustředěna i na další oblasti. Byl členem vědecké rady Vědeckovýzkumného ústavu v Ostravě – Radvanicích, členem poradního sboru Obvodního báňského úřadu v Ostravě, členem havarijní komise OBÚ za ústav jako odborný znalec při důlních haváriích, zvláště při zdolávání důlních požárů. Kromě toho byl vyslán i k jiným průmyslovým haváriím způsobeným výbuchem směsí hořlavých plynů. Řadu let byl předsedou státní zkušební komise pro státní závěrečné zkoušky absolventů na Vysoké škole báňské v Ostravě pro obor hlubinné dobývání ložisek (na Hornicko-geologické fakultě), dále byl členem zkušební komise pro vědecké aspiranty na HGF VŠB v Ostravě. Jako školitel ve VVUÚ byl zapojen do výchovy vědeckých aspirantů. Krajskou správou ministerstva vnitra v Ostravě byl zván jako odborný znalec při důlních haváriích a výbuších v továrních provozovnách, při nichž mohl uplatnit poznatky ze své odborné činnosti. Následně po zjištění příčin navrhoval opatření k jejich zábraně. Spolupracoval s konstruktéry Hutního projektu v Ostravě, Plynoprojektu Praha a ředitelstvím plynáren v Ostravě při zajišťování bezpečnostních opatření ve vypracovávaných projektech s ohledem na problémy výbušnosti plynů a prachů. Se Státním nakladatelstvím technické literatury spolupracoval jako odborný lektor prací z oboru výbušnosti plynů a uhelného prachu.

V roce 1965 předložil jako doktorskou dizertační práci: Inertizace ovzduší v uhelných dolech s výskytem metanu. Práci zpracoval se svým dlouholetým spolupracovníkem RNDr. Miroslavem Bajerem. Práce vyšla v roce 1963 ve Státním nakladatelství technické literatury, za spoluvydavatelství Slov. vydav. techn. lit. v Bratislavě. Za rukopis práce bylo uděleno čestné uznání. Kniha byla určena technikům v dolech i v těch závodech, kde je pracovní ovzduší ohrožováno výskytem závadných a nebezpečných plyných směsí, zejména výbušných. Rozhodnutím vědecké rady Vysoké školy báňské v Ostravě, číslo protokolu 8 ze dne 29. listopadu 1965 mu byla na základě obhajoby této doktorské disertační práce udělena vědecká hodnost doktora technických věd.

Jeho práce znamená vyřešení základního problému bezpečnosti uhelných dolů s výskytem výbušných plynů a uhelného prachu a v praktické aplikaci přinesla značné úspory národnímu hospodářství. Zneškodňování hlavních zdrojů nebezpečí, které v uhelných dolech ohrožuje zdraví a popřípadě i životy horníků, je prvořadým úkolem báňských techniků. V jeho práci je na základě vědecky

zpracované metody, ověřené experimentálním výzkumem v pokusné štolě a v důlních podmínkách, předložen způsob inertizace důlního ovzduší, pokud jde o nebezpečí výbuchu zápalných plyných směsí, exploze uhelného prachu a zneškodňování plyných zplodin vznikajících při trhačí práci a plyných zplodin důlních požárů.

Za jeho práci v hornictví se mu dostalo řady ocenění: Prezident republiky mu 11. září 1955 udělil Řád rudého praporu práce za mimořádné zásluhy a věrnost hornickému povolání. Prezident republiky mu 3. května 1956 udělil státní cenu Klementa Gottwalda II. stupně za novou metodu rychlého stanovení rozmezí výbušnosti požárních zplodin. Státní nakladatelství technické literatury udělilo k 9. květnu 1956 autoru díla Inertizace ovzduší v uhelných dolech s výskytem metanu čestné uznání v literární soutěži SNTL vypsané v roce 1962 na vypracování původních a dosud neuveřejněných rukopisných děl aktuálních námětů technického rozvoje. V roce 1964 mu ministr paliv a ústřední výbor Odborového svazu zaměstnanců v hornictví a energetice udělil čestný odznak ministerstva paliv „Nejlepší pracovník“. Prezident republiky mu 19. února 1968 (č. 3060) propůjčil Řád Práce.

Ve Vědeckovýzkumném uhelném ústavu v Ostravě – Radvanicích pracoval F. Otásek do 17. prosince 1966. V roce 1971 ukončil činnou službu na Ostravsku a přestěhoval se nejdříve do Plzně a poté do Sokolova. I v posledních letech života byl v kontaktu s odbornou činností prostřednictvím literatury a kolegů, kteří jej k jeho radosti navštěvovali.

František Otásek zemřel 28. října 1981 v Sokolově, poslední rozloučení s ním se konalo 4. listopadu 1981 v obřadní síni krematoria v Karlových Varech.

Mgr. Oldřich Klepek

Národní kulturní památka Důl Michal v Ostravě slaví jubileum 170 let

Úvod

Na konec roku 2019 připadlo významné výročí v historii OKR, a to 170 let od založení Dolu Michal v Ostravě – Michálkovických, který po skočení těžby uhlí se stal Národní kulturní památkou a slouží v Ostravě jako kulturní zařízení. Důl byl založen v roce 1849. Dostal jméno č. III podle čísla předtím vyhloubené a rekonstruované kutací jámy. Krátce potom bylo jméno změněného na Michael (Michal) a později na Petr Cingr, nakonec mu jméno Michal po roce 1989 bylo vráceno. Na důl se postupně soustřeďovala těžba uhlí z okolních dolů. Zásadní vliv na vzhled a činnost dolu měla rozsáhlá přestavba a modernizace v letech 1913 – 1915. Důl Petr Cingr (později opět Michal) ukončil těžbu v roce 1993, ale pro svou autenticitu se na rozdíl od mnoha jiných zrušených areálů dolů v Ostravě vyhnul

zbourání. Naopak dostal statut Národní kulturní památky, dnes důl patří k vyhledávaným turistickým cílům a slouží pro různé kulturní akce. Současný stav památkového dolu je vidět z obr. č. 1.

Obr. č. 1 – Národní kulturní památka Důl Michal (dříve Petr Cingr) v Ostravě – Michálkovicích. Současný stav. Archiv s. p. DIAMO

Činnost dolu

Před založením Dolu Michal probíhaly v Michálkovickém území kutací (průzkumné) práce, které prováděl C. k. Vysoký montánní erár (Rakouský stát).

Na základě nálezů dobytelné uhelné sloje v kutací jámě č. III byla dne 29. XII. 1849 nálezci udělena Báňským hejtmánstvím koncese na dobývání uhlí formou tzv. důlních propůjček. Tento den se považuje za datum založení dolu. Důl založil Rakouský stát, reprezentovaný C. k. Vysokým montánním erárem

V rámci zakládání nového dolu v r. 1849 byla využita kutací jáma č. III, která byla přebudována pro potřebu dolu (těžba uhlí, odvodňování a jiné) na důlní víceúčelovou jámu. Důl dostal jméno podle kutací jámy. Jáma byla vybavena parním strojem o výkonu 16 HP pro čerpání důlních vod. V roce 1850 důl dostal nové jméno Michael (Michal), které bylo dáno podle křestního jména C. k. dvorního rady ministerstva financí ve Vídni Michaela Layera, původně ředitele rakouské C. k. kutací komise.

Důl Michael odkoupila 15. 12. 1856 společnost Privilegovaná Severní dráha císaře Ferdinanda (SDF) ve Vídni. Společnost spravovala železnici z Vídně přes Ostravu k polským solným dolům ve Slezsku.

Za dobu své dlouholeté existence důl prošel postupným technickým a stavebním vývojem. Významným mezníkem se stal rok 1862, kdy důl byl připojen k Báňské dráze (později označované jako Montánní dráha), která umožnila plynulou expedici vytěženého uhlí prostřednictvím stále rostoucí železniční sítě. Dráha nahradila málo výkonný a nespolehlivý odvoz uhlí formanskými povozy s koňským potahem po trase dlouhé 8 km k železniční stanici v Hrušově a byla základem pro zvyšování těžby. Připojení k dráze bylo z hlediska rozvoje těžby jedním z nejdůležitějších mezníků v historii dolu. V roce 1869 byli

pro horizontální dopravu v dole zakoupení první koně a při ražení důlních děl zavedena trhací práce pomocí dynamitu namísto dosud používaného černého střelného prachu. V roce 1870 byla zahájena první rekonstrukce dolu z důvodu nutnosti postupu dobývání do větší hloubky po vydobytí některých slojí. V roce 1874 byl na jámě instalován nový silnější parní těžní stroj o výkonu 120 HP a přímo účinné parní důlní čerpadlo tahadlového typu o výkonu 100 HP. Oba stroje byly dodány Strojírnami knížete Salmy v Blansku. Po ukončení přestavby povrchový areál dolu tvořily zděné jámové budovy s příhradovou těžní věží, na kterou navazovala strojovna a jednopodlažní kotelna, (viz obr. č. 2). V roce 1907 bylo zavedeno strojní vtírání při ražbě chodeb a brzdící stroje „šramačky“, poháněné stlačeným vzduchem. Později byly zaváděny pneumatické sbiječky.

Obr. č. 2 – Důl Michael po rekonstrukci v r. 1874. Dobová pohlednice. Archiv Hornického muzea OKD

Největší rekonstrukce dolu proběhla v letech 1913 – 1915 (částečně v průběhu 1. světové války). Při přestavbě byla provedena demolice téměř všech objektů na povrchu dolu a uplatněno tehdy pokrokové provozní řešení, oddělující od sebe pohyb horníků a dopravu uhlí a materiálu. Mužstvo procházelo při nástupu do práce krytým koridorem přes "čisté" a "špinavé" řetízkové šatny, reprezentativně řešenou cechovnu (kde se denně přidělovaly pracovní úkoly), lampovnu a spojovací mosty do jámové budovy a těžní jámy. Nad jámou byla v roce 1914 postavena ocelová vzpěrná těžní věž z příhradové konstrukce s dvěma dvojicemi těžních kol (lanovnic), vysoká po osu lanovnic 35,0 m. Vzhled přestavěného dolu ukazuje obr. č. 3.

Obr. č. 3 – Důl Michael (dříve Petr Cingr) po generální přestavbě dolu z let 1913 – 1915. Archiv Hornického muzea OKD

Strojovna byla rozdělena na dvě části a to úsek těžních strojů a úsek kompresorů.

Oddělení těžních strojů bylo vybaveno dvěma již elektrickými těžními stroji o výkonu 2 480 HP. V roce 1913 byla postavena na místě staré, nová třídírna s velkokapacitními zásobníky, ze kterých se uhlí expedovalo přímo do vagónů. Uhlí se třídilo na rostech a ručně se vybíraly větší kusy kamene. Při rekonstrukci v roce 1913 důl Michal převzal těžbu uhlí dolu Petr a Pavel a v r. 1916 i těžbu dolů Josef a Jan ve Slezské Ostravě, které se pak staly pomocnými doly. O jejich důlní pole bylo rozšířeno důlní dole dolu Michael.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 začala být používána česká podoba jména Dolu Michael – Michal. V roce 1927 bylo vybudováno uhelné prádlo (mokrý úpravna uhlí) a briketárna. Uhelné prádlo vzniklo rozšířením a přestavbou stávající suché třídírny. Koncem roku 1932 byl zastaven provoz pomocného Dolu Josef ve Slezské Ostravě.

V době německé okupace za 2. světové války bylo připravováno v rámci záměrů vybudování velkodolu společnosti SDF s umístěním jeho centrálního zařízení v lokalitě otvírkového Dolu Oskar v Heřmanicích. Velkodůl měl být vybudován v tzv. Východním poli ostravské části OKR. Toto důlní pole slučovalo v jeden celek důlní pole dolu Michal a velké severní panenské území v oblasti katastrálních obcí Heřmanice, Rychvald a Záblatí. Důl Oskar byl připojen k Dolu Michal. Pro nepříznivý vývoj válečných událostí pro německé okupanty k realizaci tohoto projektu velkodolu již nedošlo. Po 2. světové válce byl v tzv. Východním poli vybudován v pozmeněné podobě Důl Rychvald. V roce 1942 byla na Dole Michal zrušena briketárna a v závěru války došlo při leteckém bombardování k poškození prádla (úpravny uhlí). Její provoz byl v roce 1945 s ohledem na nové poválečné záměry zrušen a třídění uhlí pokračovalo až do ukončení provozu dolu pouze suchým procesem.

Po 2. světové válce byly v roce 1945 doly společnosti SDF včetně Dolu Michal postaveny pod národní správu. Dne 28. října téhož roku spolu s doly všech společností byl znárodněn a od roku 1946 začleněn do Národního podniku Ostravsko-karvinské kamenouhelné doly v Ostravě. Dne 17. 7. 1946 byl Důl Michal přejmenován na Petr Cingr na paměť předního dělnického vůdce, poslance rakouského říšského sněmu a později senátora Československé republiky. K Dolu Petr Cingr byl jako závod připojen od 1. 1. 1954 Důl Michaeli (tzv. Michálka) ve Slezské Ostravě. Na základě celostátně uplatňované direktivy o likvidaci neefektivních provozů byl v roce 1965 provoz Dolu Michaeli zastaven. Ke dni 1. 7. 1966 došlo k organizačnímu sloučení dosud samostatného Dolu Petr Cingr s Dolem Rudý říjen (později Důl Heřmanice) v jeden důlní podnik. Důl Petr Cingr se stal jeho závodem č. 3, později č. 2. V roce 1976 byl Důl Petr Cingr jako závod organizačně zrušen a dále veden jako samostatné Důlní pole Dolu Rudý říjen. Po změně politicko-hospodářských poměrů v roce 1989 bylo dolu vráceno jméno

Michal. V závěru své existence byl označován jako Lokalita Michálkovice Dolu Heřmanice.

V rámci státem řízeného útlumu těžby uhlí v OKR byla těžba uhlí na Dole Michal dne 30. 6. 1993 zcela ukončena. Po likvidaci podzemní části dolu bylo provedeno v r. 1994 poslední slavnostní fárání těžní jámou z dolu.

Souhrnně se uvádí, že Důl Michal existoval do doby zastavení v letech 1849 – 1993. Těžba uhlí probíhala od roku 1851 do 30. 6. 1993 s ročním objemem v rozmezí v 19. st. 18 – 202 tis. t a ve 20. st. 234 – 547 tis. t. Důl měl rozlohu 411 ha (rok 1960) a 19 provozních pater a dvě jámy. Největší hloubka jeho důlních děl byla 960 m. Po ukončení těžby uhlí v černouhelném hlubinném dole zůstal v areálu zachován komplex povrchových budov z let 1913 – 1915.

Jmenování Dolu Michal národní kulturní památkou

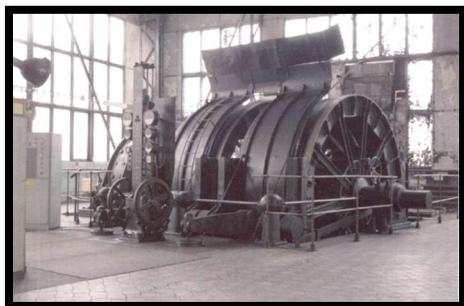
Po ukončení těžby darovalo OKD, a. s. Ostrava bezplatně v roce 1994 areál Dolu Michal Ministerstvu kultury, které na něm zřídilo průmyslové muzeum, které ale bylo ministerstvem v roce 2000 zrušeno.

Důl Michal sice ukončil těžbu uhlí v roce 1993, ale pro svou původnost se na rozdíl od mnoha jiných zrušených dolů v Ostravě vyhnul zbourání. Naopak, důl dostal statut Národní kulturní památky.

Areál bývalého černouhelného dolu je přístupný veřejnosti a patří k vyhledávaným turistickým cílům. V hale strojovny se nachází jedinečná kolekce původních stacionárních elektrických strojů z doby přestavby z počátku 20. století, spojené s elektrifikací provozu. V návštěvnické trase jsou expozice, ukazující provoz dolu a kanceláře+ z doby posledního pracovního dne a další zajímavosti, například společná řetízková šatna s oblečením nahoře pod stropem (viz obr. č. 4) a také kromě jiných zařízení i elektrický těžní stroj v hale strojovny (viz obr. č. 5).

Obr. č. 4 – Řetízková šatna. Oblečení se věší pomocí zatahovacích řetízků pod stropem. Po příchodu na směnu se zamění civilní oblečení za pracovní, tzv. „fáračky“. Po výjezdu z dolu a vykoupání ve společné umyvárně, pak naopak. Foto: Miloš Matěj

Obr. č. 5 – Dvoububnový elektrický těžní stroj od firmy Schuckert z roku 1912 v hale strojovny. Foto: Miloš Matěj

K tomu se pro úplnost poznamenává, že kromě expozic Dolu Michal lze za doplněk jeho prohlídkových povrchových tras považovat důlní podzemní expozici a báňského záchranářství

v Landek Parku v Ostravě – Petřkovicích.

Institute národní kulturní památky Důl Michal slouží, kromě zpřístupnění formou prohlídkových tras, pro výstavy, divadelní představení, hudební produkce a různé další kulturní akce. *

Použitá literatura:

KLÁT Jaroslav, MATĚJ Miloš. *Národní kulturní památka Důl Michal/Petr Cingr v Ostravě*. 2006. Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště Ostrava 2006.

MATĚJ Miloš, KLÁT Jaroslav KORBELÁŘOVÁ Irena. *C. k. Důl č. 3/Michal/ Petr Cingr*. Kulturní památky Ostravsko-karvinského revíru. 2009, s. 110-115.

** K článku byl využit rukopis připravované publikace Katalog zaniklých uhelných dolů v Ostravě.*

Ing. Jaroslav Klát

Mikulášská nadílka v Hornickém muzeu

V sobotu 7. 12. 2019 proběhla v areálu Landek Park – Hornické muzeum v Ostravě – Petřkovicích Mikulášská nadílka v podzemí. Akce byla určena pro rodiče s dětmi a připravili ji animátoři Dolní oblasti Vítkovice. Mikulášská nadílka (viz obr. č. 1 a 2) byla spojena s prohlídkou důlní expozice a s jízdou důlním vláčkem. Akce byla velmi pěkná i díky perfektní spolupráci našich průvodců – členů Klubu přátel Hornického muzea, z. s., kteří se na ní podíleli.

Děkujeme všem našim příznivcům z řad klubu za spolupráci, jak na této akci, tak v celém uplynulém roce.

Do nového roku 2020 Vám přejeme vše dobré a pevné zdraví.

Ing. Lumír Plac

Obr. č. 1 a 2 – Mikulášská nadílka v areálu Hornického muzea Landek parku.
Foto: Ing. Lumír Plac (7. 12. 2019)

ŠVÉFL

Těm, kteří se někdy účastnili nebo se zúčastňují tradičních hornických akcí zvaných šachťáky a Skoky přes kůži je jasné, že švéfl je nevážné pojednání o věcech vážných nebo vážné pojednání o věcech nevážných. Toto pojednání je pak prezentováno sessi na hornických akcích. Tento švéfl patří do skupiny první a je pod názvem:

„Jak si jeden slavný semestr roztříštil hnát“!

Ano, hnát! Je to až chirurgicky přesné označení jeho haxny a to i podle svědectví nešťastníků, které slavný semestr, ve snaze je zneuctít, seznámil se svým hnátem v místech, kde záda ztrácí své dobré jméno.

Ale přejdeme k podstatě věci. Před určitou nedávnou dobou dostal slavný semestr mozkový absces (což mimochodem není u něho mimořádný stav) tentokrát ovšem s nejméně vhodným průběhem. Rozhodl se pro „lihuvzdorné“ odpoledne a to už ráno, tedy kolem jedenácté hodiny letního času, když se setkal s vědomím. Neomylně zjistil, že se již od včerejšího dne nachází v zaměstnání, protože práce se tomu nedá říkat. Posnídal tedy několik půllitrových loků piva, a protože se přiblížil čas oběda, pochutnal si na troše „achtlíků“ slivovice. (má ji dobrou – pozn. redakce) a oznámil si, že do večera už nic pít nebude. To ho ovšem rozlítostnilo natolik, že přemožen emocemi usnul.

Po opětovném seznámení se s realitou zjistil, že se dostal do oblasti přesčasového působení v zaměstnání, navlékl si tedy fungl nové škrpály, zakryl si

svou nebohou hlavu pokrývkou, přes kterou se zřejmě proběhlo stádo buvolů, a po delším pátrání našel dveře a hbitě vykročil. Do té chvíle se zdálo být vše v lajně. Slezl pomalu a jako vždy pozpátku ze schodů, aby se logicky mohl levou rukou držet zábradlí, neb pravou se držel za hlavu říkajíc si, co že ho to zase napadlo s tím odpolednem bez dobré a bezbřehé konzumace laskavého a utěšujícího alkoholu – jak často říkával. Dodal také smutně, že se mu určitě něco, při tomto náhlé poklesu lihu v krvi stane.

Jeho odhad byl navýsost správný s minimální odchylkou od vysoké pravděpodobnosti, i když jeho odhady normálně mají pouze rektální určení. Popis cesty by byl nudný a každý ví, že odpichování se od zdí, plotů, tramvají a pocestných bylo i pro slavného semestra a přes každodenní trénování náročné. Je to ovšem pro něho jediný funkční způsob posunu k domovu, jehož adresu má vytetovanou na pravé hýždě. No a jsme před barákem, trochu ošuntělým, ale obývaným. A dochází k akci – slavný semestr začíná odpíchnutým Rittbergem přes škálu skoků a odskoků a končí skvostnou piruetou a to takovou, že se úžasem otevřelo víko vedlejšího kanálu a slavný semestr do něho zajel jak vidle do hnoje. A bylo, jak se říká, vymalováno.

Zde se sluší poděkovat Sboru dobrovolných hasičů nedaleké obce, kteří po rozsvíčkách a rekognoskaci terénu, složitou, ale úspěšnou manipulací s kladkostrojem přemístili slavného semestra příjiždějící „erzetou“.

Ano, byl to pro něho traumatizující zážitek a úlek, který měl ale dvě stránky. Je faktem, že slavný semestr tím přišel o všechny své vlastní i získané venerické choroby a druhou stránkou je, že přišel také o svou venerickou sílu, ovšem chuť mu zůstala, jak je ostatně pozorovatelné při jeho hladivých pohledech na živoucí záležitosti jeho výsostného zájmu.

Ale dále – když lékař Pivčík Svijanský potvrdil tuto diagnózu, tak teprve omdlel a když se probral po pořádném luku lékařského lihu, zjistil, že má nohu veskrze sešroubovanou levnými nerez šrouby nemocničního údržbáře pana Šlofika. A omdlel podruhé. Když se potkal se svým vědomím, zaregistroval díky šroubům, že je přitažlivý pro všechny magnety a také pro sestřičku Bětu, která si přivydělávala ke svému starobnímu důchodu. Měla dlouhou praxi, protože už za protektorátu sloužila v Beskydech u partyzánů. Rucese jí tráslý jak ratlíkovi ocas, ale tato frekvence slavnému semestru nezřízeně vyhovovala.

Je pravda, že teď dochází do špitálu a to kvůli vyšroubování šroubů v naději, že narazí na zlatý, cizí mocností okopírovaný, zlatý šroub nebo na Bětu.

No a teď vyplývající poučení – potkáte-li slavného semestra, věnujte mu dva a více „achtlíků“ – chráníte tím jeho zdraví.

Švéfl ex. Emeritní SVNP Ing. Otakar Krajník, CSc.

ROZHOVOR

Rozhovor s Radkem Lukszou

S Radkem Lukszou jsme si dali hodinku společného popovídání a poseděli jsme u pivního moku v jeho oblíbené hospůdce Kurníkšopa v Ostravě – Porubě.

Radku, jak dlouho píšeš do novin a do kterých novin jsi za celou svoji kariéru psal?

Novinářem jsem dvaadvacátým rokem, nejprve v Moravskoslezském Dni, poté sedm let v bulvárním Blesku, následoval měsíčník Horník, a po známých insolvenčních problémech v těžební firmě a jeho změně na týdeník, jsem kývl na spolupráci s regionálním Moravskoslezským Deníkem.

Kde jsi získal redaktorské zkušenosti a jakou školu jsi vystudoval?

Školu mám takovou zvláštní, Soukromé šestileté gymnázium v Hrabové... ono už je přestěhované do Hrabové a ten obor – Asistent redaktora – se vyučoval jen ve dvou bžích. Z prvního se chytila řada lidí, o kterých vím, že u novinářiny zůstali, se dvěma jsem kolega v Deníku. Zkušenosti jsem ale nabral především na ulici, a to především u fotografování, přičemž k nezaplacení byla škola bulváru v Blesku.

Pro měsíčník Horník píšeš již také dlouho. Jak dlouho tyto noviny vychází a jak dlouho jsi v této redakci?

Letos mají kulatiny, Horník si čtou havíři půl století. Já jsem rád, že se jejich tvorbě podílím už třináctým rokem. A bez fárání přímo na pracoviště by to nešlo, protože k článkům jsou potřeba i snímky technologií a chlapů, kteří s nimi pracují. Někteří sice nadávají, ale beztak naoko, a pak rádi nesou noviny domů a do hospody a chlubí se, že jsou na fotografii.

Kolikrát jsi již fáral na dolech v OKD?

To fakt nevím, to se nedá spočítat. Byly období, kdy i každý týden. Svého času se jeden z náměstků na mém srdcovém Dole Paskov nechal slyšet, že mám odfáráno více, než někteří vyšší technici. To potěšilo! Nemám profárán z ohlubeně jen pomocný závod Dolu Darkov – v jeho dobývacím prostoru jsem se v podzemí jistě někdy pohyboval – a paskovskou jedničku Sviadnov. Vzhledem k útlumu se mi to už asi nepodaří. Byl jsem ale i na Dole Frenštát.

Vím, že rád fotíš. Poskytněš nám nějakou svoji fárací fotografii i s popisem, kde ses nechal vyfotografovat?

Samozřejmě, rád. Vybral jsem tu klasickou z ručního porubu v nízké paskovské sloji – číslo si už nepamatuji – ale bylo to u kolektivu hlavního předáka Pavla

Pospíchala z úseku vedoucího Jiřího Drábka, což byla fajn parta, s některými jeho horníky jsem mimo šachtu soupeřil i na běžecké trati. Vystihuje asi nejlépe podstatu hornictví a pořizena byla právě na jedné z mých nejoblíbenějších šachet, na Chlebovicích. Je mi líto, že i paskovská trojka padla za oběť útlumu.

Jaké je podle Tebe havířské povolání?

Svérázné, těžké a ohrožené. Jsem rád za příležitost nahlížet mu pod pokličku. Byť zpočátku bylo zapotřebí vybudování důvěry. Vždyť skákat přes kůži mne nenechali hned, ale skoro za dva roky! Zdař Bůh!

Ing. Kateřina Polínková

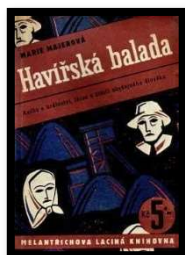
VIII. HAVÍŘSKÝ BÁL SLPT HLUBINA

Po havířsku se bavilo 450 účastníků VIII. Havířského bálu v bývalých koupelnách areálu dolu Hlubina v Dolní oblasti Vítkovic. Bál organizoval Soubor lidových písní a tanců Hlubina a v „kupelech“ se odehrával již po čtvrté za sebou. Akce startovala v sobotu 22. 2. 2020 v 19:30 hod slavnostním zahájením, zpěvem hornické hymny – Hornický

stav budiš velebený a slavnostním předtančením. Program, zábava i hra o ceny, vše mělo jedno společné a to havířinu. Program probíhal ve třech sálech. K tanci a poslechu hrály čtyři cimbálové muziky a velký orchestr v podání Gangsters of swing Orchestra. Na bále probíhala tradiční soutěž o „Štajgerovy trencle“, také krásné vystoupení pořadatelského soboru s názvem „Valčíčky“ a v sále druhého patra probíhala Barmanská show. O půlnoci se konala „soutěž o ceny“, mezi kterými nechybělo černé a hnědé uhlí. V sále s krásným názvem „Štajgrovna“ jste se mohli nechat vyfotografovat ve fotokoutku, který byl vkusně vyzdoben do zeleno-černé barvy s různými havířskými a ostravskými rekvizitami (viz obr. č. 1).

Ing. Kateřina Polínková

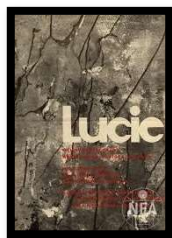
HORNICKÉ TIPY

Hornická kniha – HORNICKÁ BALADA, jedná se o český román, který napsala Marie Majerová. První originální vydání je z roku 1938 a má 135 stran. Národní umělkyně Marie Majerová patří za jednu z největších osobností české meziválečné literatury. V minulosti její knihy patřily zejména na středních školách k povinné četbě. Kniha volně navazuje na knihu Siréna, kdy v postavě hlavního hrdiny Rudy Hudce ukazuje Majerová charakter a rozpornost doby na přelomu 19.

a 20. století, doby neobyčejně tvrdé a necitlivé k prostému člověku a jeho tužbám. Mistrovsky a v básnické zkratce líčí Majerová vztahy mezi havíři, pevnost jejich kamarádství, solidaritu a věrnost sobě samým. V knize člověk vidí kamarádkou soudržnost, podporu ženy svému manželovi, který těžce pracuje, aby zabezpečil rodinu (Hudec měl 5 dětí), neúnosný válečný stav, bídu, klesnutí na dno po celém odpracovaném životě. Plným právem patří tato krásná kniha do pokladnice našeho českého písemnictví. Když budete mít štěstí, tak knihu lze zakoupit v antikvariátech, nebo objevit v tzv. „knihobudce“.

Informace ke knize jsou převzaty z webové stránky – Havířská balada/Marie Majerová/Databáze knih <https://www.databazeknih.cz/knihy/havirska-balada-26569>

Hornický film – LUCIE, československé drama z roku 1963 o délce 90 minut, režie: Karel Steklý, Scénář: Karel Steklý, Hrají: Josef Větrovec, HarelHöger, Vladimír Šmeral, Ladislav Boháč, Míla Myslíková, Josef Kemr, Radoslav Brzobohatý, Waldemar Matuška a další. Film situovaný do začátku 50. let minulého století, kdy předák party rychlorazičů je jmenován dělnickým ředitelem neprosperujícího dolu Lucie. Chybná rozhodnutí, kterými chce za každou cenu zvýšit těžbu a splnit nereálný plán,

vede ke katastrofě, při níž náhodně zahyne jeho syn. Po zdrcující kritice chce neúspěšný ředitel odejít z funkce, ale vyšší vedení a strategické orgány v něj mají i nadále velkou důvěru. Ve filmu můžete vidět nádherné snímky Ostravy z 60. let minulého století, dále záběry z dolu Československý pionýr, konkrétně ze závodů Evžen v Petřvaldě a Žofie v Orlové. Vidět můžete i důl Hlavní jáma v Orlové krátce před likvidací. V minulosti byl tento film promítán na stanici CS Film. Informace z filmu jsou převzaty z webové stránky – Lucie (1963)/ČSFD.cz: <https://www.csfd.cz/film/8674-lucie/komentare/>

Hornické divadlo – POHÁDKA O BÍDNÉM HAVÍŘI,

jedná se o operetu a muzikál z produkce Národního divadla Moravskoslezského, Premiéra proběhla dne 14. 2. 2020 v Divadle „12“. Scénář Juraj Čiernik a Jan Vlas, texty písní Brigita Cmuntová, Juraj Čiernik a Jan Vlas, hudba a režie Juraj Čiernik, hudební nastudování Vlastimil Ondruška. Jedná se o první díl hudebních pohádek o Ostravě tak, jak ji ještě neznáte (z cyklu Tajemství bludných balvanů). Víte, co zažije havíř cestou z Černé louky do Koblova? Znáte víly

Zlatoočky? Slyšeli jste někdy o bludných balvanech? Je možné, že okolo nich každý den chodíte, a netušíte, že skrývají svá tajemství. Za dávných časů, kdy šneci uměli létat, stromy zpívat a kameny mluvit, žily na Černé louce tři čarodějky. Slečna Vědoucí umí rozmlouvat s přírodou, slečna Čarokrásná rozumí kráse, i když je možná trochu popleta. A pak je tu Dada. Čarodějka, co má všechny ráda. Příběh o tom, že vyřčené slovo je zákon, není bída jako bída a že štěstí je blíž, než byste tušili. Do konce června se hraje pohádka ještě 10x.

Informace z filmu jsou převzaty z webové stránky – Národní divadlo moravskoslezské:

<https://www.ndm.cz/cz/opereta-muzikal/inscenace/5782-pohadka-o-bidnem-haviri-z-cyklu-tajemstvi-bludnych-balvanu/>

Hornické pivo – HEŘMANICKÝ PIVOVAR,

jedná se o pivo vyráběné bez chemie, bez pasterizace a bez filtrace, z vody z Kružberské přehrady, ječného sladu z Přerova, chmele ze Žatce a pivovarských kvasnic. Jedná se o výjimečné pivo s puncem

originality, dělané lidskýma rukama, postaru, poctivě, bez marketingových „kejkľů“ a chemie a podepsané sládkem. Do výčepu se pouští pivo nejkratší možnou cestou přímo z tanku, který je uložený v ležáckém sklepe. Pro vytlačení piva do pípy se používá speciální plyn „Biogon“ (plyn obsahuje 89,2% N₂ + 10% CO₂ + 0,8% O₂ a vzácných plynů), který zabraňuje oxidaci piva a zároveň jej nepřesycuje kyslíkem uhličitým. Tož stačí jen ochutnat! Můžete si pivo zakoupit v pivovaru nebo okusit čepové v místní restauraci. Pivovar naleznete na Vrbické ulici č. 614/131 ve Slezské Ostravě v areálu restaurace Beseda. Provozní doba pivovaru je od pondělí do pátku v době od 8:00 do 17:00 hod (po domluvě i v jiných hodinách, včetně víkendů). Pivovar má ve svém logu kozlíkovou těžní věž dolu Rudý říjen z Ostravy - Heřmanic.

Informace k pivovaru jsou převzaty z webové stránky – Heřmanický pivovar - Slezskostravské nepasterizované pivo: <http://www.hermanicky-pivovar.cz/>

Ing. Kateřina Polínková

PLÁN BESED NA POBOČKÁCH KPHMO, z.s.

Plán besed pobočky OSTRAVA v II. čtvrtletí roku 2020, nyní NOVĚ v Restauraci U VLKA v Ostravě – Svinově:

4. beseda: 07. 04. 2020 v 15:00 hod – Bezpečí seniorů: uzavírání nevýhodných smluv, prodejní manipulace a nekalé praktiky, přednášející: Marcela Reichelová, Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z.s.

5. beseda: 02. 06. 2020 v 15:00 hod – OVAtrip, přednášející: RNDr. Jan Lenart, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity.

Plán besed pobočky HAVÍŘOV v II. čtvrtletí roku 2020, Loutkový sál v KD Petra Bezruče v Havířově:

4. beseda: 20. 04. 2020 v 16:30 hod – Zubní náhrady v každém věku života, přednáší: MUDr. Bohdan Kubíček, BK Implant Havířov.

5. beseda: 11. 05. 2020 v 16:30 hod – Exkurze spojená s přednáškou o výrobním program, ve společnosti MölnlyckeHealth Care Klinipro, s.r.o. Začátek exkurze v Mölnlycke a způsob dopravy bude oznámen na besedě dne 20. 04.2020.

6. beseda: 08. 06. 2020 v 16:30 hod – I v dolech je potřeba vidět, přednáší: Osvald Wytrens, člen havířovské pobočky KPHMO, z.s.

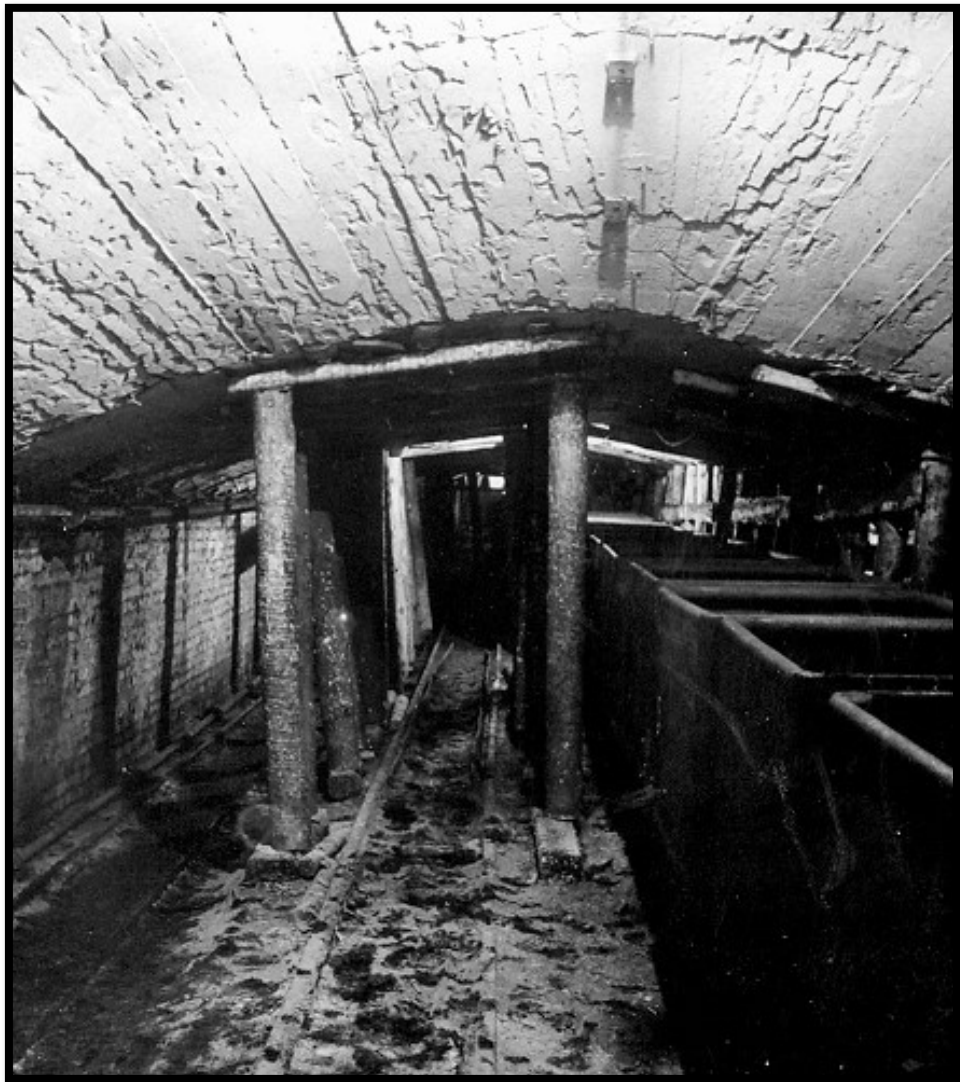
Přednáška ve Stálé hornické expozici ve SD Reneta dne: 20. 04. 2020 v 16:30 hod – Havířovské sochy, přednáší: Mgr. Jakub Ivánek, Ph.D., Ostravská univerzita.

Plán besed pobočky KARVINÁ v II. čtvrtletí roku 2020, pobočka regionální knihovny v Karviné Fryštátě:

4. beseda 29. 04. 2020 v 15:30 hod – K 15. výročí trvání pobočky, přednáší: Ing Stanislav Kuba, předseda karvinské pobočky KPHMO, z.s.

5. beseda 27. 05. 2020 v 15:30 hod – Pivovar Larisch-Mönnichů v Karviné, přednáší: PhDr. Radoslav Daněk.

6. beseda 24. 06. 2020 v 15:30 hod – exkurze ve firmě SHIMANO v průmyslové zóně na Novém Poli v Karviné.

Šachetní překop 6. patra na závodě Eduard Urx I, Ostrava – Petřkovice

Foto: Werner Ullmann

Zdroj: archiv Petr Kubinský

Naši kolektivní členové významní pomocníci v naší práci

OSTRAVA!!!

Dolní oblast VÍTKOVICE

Sponzoři

Na vydávání se podíli

Nadace
LANDEK
OSTRAVA

